Täysistunto

Keskiviikko 21.3.2018 klo 14.09—15.54

Täysistunto alkoi klo 14.09. Täysistunto päättyi klo 15.54.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (14.09—15.54).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 36, 44-50, 53, 54, 56, 58/2018 vp.

3. Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 145/2017 vp
Lakialoite LA 59/2016 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 3/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 20.3.2018 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Katja Taimela Suna Kymäläisen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään. Lisäksi Katja Taimela on Suna Kymäläisen kannattamana ehdottanut, että eduskunta hyväksyy vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt on äänestettävä lakiehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 65; poissa 35 (äänestys 1).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 145/2017 vp sisältyvät 1.-59. lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 59/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät lausumaehdotukset.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Koska eduskunta on hyväksynyt lakiehdotukset mietinnön mukaisina, katson, että en voi perustuslain 42 §:n 2 momentin nojalla esitellä keskustelussa tehtyä lausumaehdotusta äänestettäväksi, koska se on sisällöltään eduskunnan asiassa jo tekemän päätöksen vastainen.

Asian käsittely päättyi.

4. Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta

Kansalaisaloite KAA 1/2017 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp. Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus hylätään.

Keskustelussa on Mika Raatikainen Leena Meren kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan kansalaisaloitteeseen sisältyvä lakiehdotus.

Katson, että lakiehdotus on sisällöltään perustuslain vastainen, joten perustuslain 42 §:n 2 momentin nojalla en voi esitellä käsittelyn pohjaa koskevaa Mika Raatikaisen ehdotusta äänestettäväksi.

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 1/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Timo Heinosen vapautuspyyntö liikenne- ja viestintävaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 24/2018 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan torstaina 22.3.2018 kello 16 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 22.3.2018 kello 13.

6. Ajankohtaiskeskustelu Suomen aluekehityksestä, kaupunki- ja maaseutupolitiikasta sekä seutukuntien mahdollisuuksista

Keskustelualoite KA 2/2018 vp

Keskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Päiväjärjestyksen 6. asiana on ajankohtaiskeskustelu Suomen aluekehityksestä, kaupunki- ja maaseutupolitiikasta sekä seutukuntien mahdollisuuksista. Ajankohtaiskeskustelun ensimmäiset puheenvuorot, kumpikin maksimissaan 5 minuuttia, käyttävät keskustelun taustalla olevien keskustelualoitteiden ensimmäiset allekirjoittajat edustaja Petri Honkonen ja edustaja Lea Mäkipää. Valtioneuvoston puheenvuoron, niin ikään maksimissaan 5 minuuttia, käyttää kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen. Tämän jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä minuutin tai korkeintaan 2 minuutin pituisia vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan V-painikkeella. Tähän keskustelun käymiseen varataan kaiken kaikkinensa aikaa 1,5 tuntia.

Keskustelu

14.15 **Petri Honkonen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaupunkien ja maaseudun vastakkainasettelu jyllää valitettavasti jälleen tässä maassa. Johtavana riidankylväjänä on Helsingin puuhakas pormestari. Ei esimerkiksi kaikille suomalaisille tärkeän Helsingin pitäisi kilpailla muun Suomen kanssa vaan kansainvälisesti. Kuitenkin hänen ja hänen hengenheimolaistensa tavoite on kaataa sote- ja maakuntauudistus ja ylipäätään keskittää suomalaiset palveluineen ja työpaikkoineen vain suurimpiin kaupunkeihin [Mikaela Nylander: Tuo ei pidä paikkaansa!] tai itse asiassa käytännössä pääkaupunkiseudulle. [Ben Zyskowicz: Nythän te lietsotte vastakkainasettelua!]

Suomen tasapainoisen kehittämisen edellytys on maan eri kolkkien erilaisten olosuhteiden huomioiminen. Ihmisille on mahdollistettava hyvä elämä kaikkialla Suomessa, niin kaupungeissa kuin maaseudulla, myös tulevaisuudessa.

Keskusta ehdottaa hallitus—oppositio-rajan ja vaalikaudet ylittävää sopimusta koko maan tasapainoisesta kehittämisestä. Sopimus mahdollistaisi ratkaisujen hakemisen myös suurimpien kaupunkien ongelmiin, kuten pitkäaikaistyöttömyyteen... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Honkonen, nyt minä pyydän muulta salilta rauhallisuutta ja jopa vähän hiljaisuuttakin, jotta kuullaan edustajan sanoma.

Tämä sopimus mahdollistaisi siis ratkaisujen hakemisen myös suurimpien kaupunkien ongelmiin, kuten pitkäaikaistyöttömyyteen, palvelujen jonoutumiseen, eriarvoistumiseen ja kohtuuhintaisten asuntojen pulaan. Ihmiset kohtaavat nämä ongelmat arjessaan. Suurimpien kaupunkien tulevaisuus on saatava nykyistä kestävämmälle perustalle niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ympäristöllisesti. Kysymys kuuluukin: onko tällaiseen yhteistyöhön nyt valmiutta tässä salissa ja laajemmin yhteiskunnassa, vai ajavatko valta ja puoluepolitiikka Suomen edun ja ihmisten arjen parantamisen edelle? [Antti Lindtman: Mites se lehmänkauppa?]

Arvoisa puhemies! Koko maan tasapainoinen kehittäminen tarkoittaa ensisijaisesti sitä, että työpaikkoja ja laajaa osaamista on kaikkialla Suomessa. Suomen talous kasvaa nyt kohisten. Työllisyys paranee kaikissa maakunnissa. Tulevina vuosina onkin jatkettava uudistuksia, joilla tuetaan etenkin pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia työllistää koko maassa. Biotalous on lupaavimpia aloja uusiin työpaikkoihin läpi maan ja etenkin uusiutuvien luonnonvarojen Itä- ja Pohjois-Suomessa. Työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaanto-ongelma on todellinen tällä hetkellä ympäri Suomen. Talouden kasvu ei saa vaarantua osaavien työntekijöiden puutteen vuoksi.

Seutukaupungit ovat myös tulevaisuudessa maamme teollisuuden ja viennin selkäranka. Seutukaupunkien kansanedustajien aloitteesta toteutettava hallituksen seutukaupunkiohjelma mahdollistaa kaupunkien elinvoiman rakentamisen niiden omiin vahvuuksiin nojautuen. Ohjelman toteuttamiselle on osoitettava myös riittävät resurssit. Valtion palveluja ja työpaikkoja ei kerta kaikkiaan ole enää varaa karsia seutukaupungeista. Muissa Pohjoismaissa tuuli onkin jo kääntynyt niin, että tuhansia valtion työpaikkoja ollaan alueellistamassa. Olisiko Suomessa myös valmiutta tähän, jos alueellistamista katsotaan modernilla tavalla, [Riitta Myller: Edellisellä hallituksella oli!] ihmisten ja työtehtävien kautta ja ennen muuta digitalisoitumisen ja etätyön mahdollisuuksia hyödyntäen?

Arvoisa puhemies! Ehdottoman tärkeää tasapainoisesti kehittyvän Suomen kannalta on, että eriasteista koulutusta on saatavissa koko maassa ja että tiet, radat ja muut väylät ja infra ovat kunnossa kautta Suomen, myös tietoliikenneyhteydet huomioiden. Me keskustassa emme hyväksy koulutuksen keskittämistä. Koulutusmahdollisuuksia on oltava nuorille myös seutukaupungeissa ja maaseudun keskuksissa. Tällä vaalikaudella toteutetaan yli 3 miljardin investointiohjelma maamme infraan maaseudun alempiasteisia teitä myöten, ulotetaan nopeat tietoliikenneyhteydet koko maahan ja uudistetaan liikenteen palveluja.

Euroopan unionin alue- ja maatalouspolitiikka on korvaamattoman tärkeä koko maalle ja etenkin Itä- ja Pohjois-Suomelle. On oikein, että Suomi tavoittelee EU:n budjetista neuvoteltaessa suhteellisesti suurempaa osuutta alue- ja maatalouspolitiikan rahoista. EU:n aluepolitiikkaa on uudistettava paremmin talouden kasvua tukevaksi tukeutuen maakuntien ja muiden alueiden luontaisiin vahvuuksiin. Hankebyrokratiaa on vähennettävä.

Arvoisa puhemies! Palaan lopuksi vielä sote- ja maakuntauudistukseen. Sen vieminen maaliin tänä keväänä eduskunnassa on välttämätöntä. Uudistuksen kaatajat pelaavat vaarallista peliä ihmisten lähi- ja peruspalveluilla. Maakunnat vähentävät hallintoa, lisäävät kansanvaltaa ja antavat koko maan tasapainoiseen kehittämiseen uusia työkaluja. Aluepolitiikassa on kyse alueen oman kilpailukyvyn vahvistamisesta. Tulevaisuudessa maankäyttöä ja elinkeino- ja kasvupalveluja voidaan toteuttaa [Puhemies koputtaa] uudella tavalla maakunnissa.

Tasapainoisesti kehittyvä kokonainen Suomi on tasa-arvoisempi, työllistävämpi ja turvallisempi [Puhemies koputtaa] sekä kaupunkien että maaseudun ihmisille. Arvoisa puhemies, pidetään Suomi yhtenä.

14.21 **Lea Mäkipää sin** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelualoitteeni keskittyy Suomen maaseutupolitiikkaan, eli puhun siitä.

Rakastan maaseutua. Olen kotoisin pienestä Pirkanmaan kunnasta. Meillä on kaikki aika hyvin, mutta ei samalla tavalla kuin ennen. Suomen murros köyhästä, maatalousvaltaisesta maasta rikkaaksi teollisuusmaaksi on ollut ihmismielen käsityskykyä nopeampi. Pelkään, että menestyksen huumassa unohdamme, että Suomi ei ole vain kaupungeissa. Maa-

seudulla on edelleenkin 1,6 miljoonan suomalaisen koti, mutta tilanne on huono. Nuoret muuttavat pois, jäävät asumaan usein opiskelupaikkakunnilleen, ja ikääntyvät jäävät. Palveluita on aina vähemmän kierron jo kovassa vauhdissa. Joko puutumme tilanteeseen tai annamme maaseudun autioitua. Päätökset on tehtävä nyt.

Haluan pitää koko Suomen asuttuna. Sen vuoksi olemme tehneet keskustelualoitteen. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuu 4,5 miljoonaa ihmistä. Muun Suomen näkökulmasta Suomea kehitetään hyvin pääkaupunkivetoisesti. Voi kysyä, onko tämä sitä keskittämispolitiikkaa, jonka seurauksena ihmiset pakkautuvat kaupunkeihin.

Miksi koko Suomi kannattaa pitää asuttuna? Ensinnäkään Mannerheimintiellä ei kasva ruoka. Ruoka suomalaisten pöytään kasvaa maaseudulla. Suomalainen haluaa syödä puhdasta suomalaista ruokaa, jopa aina vain enemmän. Ruokakohut maailmalla ovat saaneet ulkomaalaisetkin kiinnostumaan suomalaisesta ruuasta. Kaura on jo hittituote. Kotimaiset marjat kasvattavat mainettaan, ja jopa suomalaisia porsaita viedään Kiinaan asti.

Toiseksi maaseudulla on muutakin työtä kuin maataloutta. Turismi on vahvimmin nousussa olevaa maaseudun yritystoimintaa. Kaupunki-ihminen kaipaa puhdasta luontoa ja hiljaisuutta. Sitä Suomen metsät, vesistöt ja tunturit tarjoavat yllin kyllin. Lapin suurimmat matkakohteet kasvavat suurella vauhdilla. Se on ihan käsittämätön kasvuvauhti alalla kuin alalla. Maaseudun matkailua ei voi pyörittää etänä: tarvitaan paikallisia ihmisiä ja paikallista yritystoimintaa.

Suomi kiinnostaa siis kokonaisuudessaan, ei pelkkä Lappi. Suomi on turvallinen ja eksoottinen kohde kaiken nähneille suurkaupunkien ihmisille. Tämä markkinarako kannattaa nyt hyödyntää. Pitää olla oikeanlaista koulutusta oikeassa paikassa. Suomalaisten kielitaidosta on huolehdittava. Sinisten ansiosta viidessä maakuntakaupungissa on mahdollista osallistua kokeiluun, jossa koululainen saa valita molemmat opiskelemansa vieraat kielet. Ruotsin sijaan voi valita esimerkiksi venäjän. Tarvitsemme lisää tällaista tulevaisuuden tarpeet huomioivaa päätöksentekoa.

Maaseudun asuttuna pitäminen on turvallisuuskysymys. Paitsi että maanpuolustuksemme tärkeä osa on alueen tuntevat paikalliset alueelliset joukot, kyse on myös sisäisestä turvallisuudesta. Varkaat pysyvät kaukana sellaisista kesämökeistä, joiden lähellä on pysyvää asutusta. Kun asutusta on laajalla, myös poliisi ja palokunta ovat lähellä. Rajaseudun asukkaat luovat turvallisuutta pelkällä omalla läsnäolollaan — myös Venäjän vastaisella rajalla.

Miten haluan pitää Suomen asuttuna? Aloitan yrittämisestä. Meidän on poistettava pienen yritystoiminnan esteitä. Olemme esittäneet, että yritysten ennakkoveron perinnästä pitää luopua. Varsinkin matkailualoilla tulot ovat hyvin epäsäännöllisiä, jopa säistä riippuvaisia. Tulosta on vaikea ennakoida. Pitäisi päästä ensi vuonna käyttöön tulevaa kansallista tulorekisteriä vastaavaan malliin, jossa yritystoimintaa verotetaan lähes reaaliaikaisesti. Olemme myös ehdottaneet muutoksia yrittäjän perheenjäsenten sosiaaliturvaan. Nyt kotona asuva perheenjäsen, joka ei lainkaan omista yritystä, saatetaan tulkita yrityksen osaomistajaksi. Hän voi jäädä työttömyysturvan ja työllistämistoimenpiteiden ulkopuolelle. Me emme voi pitää tällaista lainsäädäntöä.

Lisäksi maaseudun digitalisoimista on nopeutettava. Valokuitukaapelit on vedettävä kautta Suomen. Toimiva verkkoyhteys mahdollistaa etätyön ja on ehdoton edellytys kaikelle yrittämiselle maaseudulla. Miljoona suomalaista on valokuituverkon ulkopuolella. Verkon yleispalvelunopeudeksi pitää saada 100 megabitin symmetrinen yhteys vuoteen 2025 mennessä. [Puhemies koputtaa] Valtion ja kuntien tulee tukea kuituverkon rakenta-

mista. Kun verkko toimii, voitaisiin villasukkia myydä kautta maailman. Se ei katso kotipaikkaa. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Toivon, että me kaikki mietimme sitä, haluammeko me [Puhemies koputtaa] kehittää ja pitää asuttuna koko Suomen vai ainoastaan kaupunkiseutuja. [Puhemies koputtaa] Tähän tarvitaan meitä kaikkia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää puheenvuoron nopeatahtisessa keskustelussa, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta. — Tässä vaiheessa puheenvuoro, 5 minuuttia, ministeri Vehviläinen. [Eduskunnasta: Hyvä, että joku pitää ministerin puolta!] — Nimenomaan ministerin puheenvuoron jälkeen, niin kuin ensimmäisessä esittelyssä asian sanoin.

14.26 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Onko eduskunnalla yhteistä näkemystä Suomen kehittämiseen, vai ajattelemmeko, että jokainen meistä on oman vaalipiirinsä edustaja ja mahdollisesti ennakkoasenteidensa vanki asettaen jopa vastakkain kaupunkeja ja maaseutua? Tämä keskustelu on hyvä paikka peilata yhteisesti ajatuksiamme.

Esittelen tässä puheenvuorossa hallituksen yhteisiä toimia.

Olemme laatineet kansallisen kestävän kaupunkikehityksen ohjelman. Taustalla ovat YK:n uusi kaupunkikehitysohjelma ja YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma. Kestävä kaupunkikehitys on vähähiilisyyttä, älykästä liikennettä ja sosiaalista eheyttä. Työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt poikkihallinnollisen kaupunkiohjelman valmistelun. Tämä suurten kaupunkien ohjelma täydentää kestävän kaupunkikehityksen ohjelmaa. Nyt myös seutukaupunkien merkitystä pohditaan tarkemmin ja laaditaan ensimmäistä kertaa erillinen seutukaupunkiohjelma.

Valtion ja kaupunkien väliset kasvusopimukset on solmittu pääkaupunkiseudun, Lappeenranta—Imatran, Oulun, Joensuun, Tampereen, Turun ja Vaasan kanssa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukset on laadittu Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun kanssa.

Myös uudenlaista ajattelua tarvitaan. Selvitysmies Ahon raportin mukaisesti Lounais-Suomen kanssa on tarkoitus kokeilla niin sanottua siltasopimusta. Siltasopimusideaa voisi ajatella laajennettavan muihinkin maakuntiin.

Valtiovarainministeriö käynnistää uudistamistyön alueellistamispolitiikasta. Arvioimme vuodelta 2002 peräisin olevan alueellistamislainsäädännön uudistamistarpeita. Kysymys kuuluu: voisimmeko digitalisoituvassa Suomessa hoitaa valtionhallinnon tehtäviä nykyistä enemmän pääkaupunkiseudun ulkopuolella?

Maakuntauudistus tarjoaa aluekehitystyöhön uuden kansanvaltaisen ja digitaalisen alustan. Osana uudistusta eduskunta saa käsiteltäväkseen kasvupalvelulain. Se uudistaa aluekehitys-, työvoima- ja yrityspalvelut. Maakuntien ja kuntien yhteisiä tavoitteita ja resursseja voidaan koota yhteen allianssimallin kautta.

Hallitus on satsannut biotalouteen ja puhtaisiin ratkaisuihin, jotka tuovat työtä maaseudulle. Puu on saatu metsistä liikkeelle ja ruuan vientiä on edistetty. Normeja on purettu. Tiestön korjausvelkaa on vähennetty ja laajakaistahankkeiden tukikelpoisuutta on parannettu.

Itä- ja Pohjois-Suomelle EU:n aluekehitysrahoitus on erityisen tärkeää. Sen avulla tähdätään työllisyyden, korkean osaamisen ja innovaatioperusteisen kasvun vahvistamiseen.

Maaseudun kehittämistyössä olennainen on EU-osarahoitteinen maaseutuohjelma. Se tarjoaa pk-yrityksille ja paikallisyhteisöille mahdollisuuden yritystoiminnan tai elinympäristön kehittämiseen. Hallitus on perustanut harvaan asutun maaseudun parlamentaarisen työryhmän.

Hyvä aluepolitiikka on hyvää talouspolitiikkaa. Alueilla on monia kirkkaita vahvuuksia, joiden päälle kasvu voi rakentua. Esimerkiksi Lapissa korostuu matkailu, Pohjanmaalla energiaklusteri, Itä-Suomessa terveysteknologia ja biotalous.

Suomen tasapainoiselle kehitykselle on olennaista, että osaavaa ja työelämän tarpeita vastaavaa työvoimaa on saatavilla koko maassa. Koulutuksen järjestäjien, kuntien ja elinkeinoelämän yhteisvoimin tulee rakentaa osaamisen ja kasvun ekosysteemejä. Ammattikorkeakoulujen yhteistyö työelämän kanssa luo aina uusia mahdollisuuksia. Yliopistoilla on suuri merkitys alueiden menestykselle ja vetovoimalle.

Meidän eduskunnassa on näytettävä osviittaa siitä, miten yhteistä ja elinvoimaista Suomea rakennetaan. Tarvitsemme aluekehitystä, jossa eri alueet, kaupungit ja maaseutu tukevat toisiaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt nopeaan tahtiin. Ensimmäinen kierros käydään 2 minuutin puheenvuoroin.

14.31 **Sirpa Paatero sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä keskustelumahdollisuudesta, sillä kaupunkipolitiikka tarvitsee keskustelua ja kaupunkipolitiikkaa tarvitaan tällä hetkellä, kun me tiedämme, että koko Euroopassa, maailmanlaajuisesti ja myöskin Suomessa kaupungistuminen etenee, ja sitä ei pidä tietenkään estää. Suomessa oletettavasti seitsemän suurinta kaupunkia tulevat kasvamaan miljoonan verran vuoteen 2050 mennessä. Meillä on tässä kohtaa muutamia keinoja, joita ei nyt ainakaan pidä torpata vaan joita pitäisi enemmän tukea ja joista ministerikin mainitsi nämä MAL-sopimukset elikkä sen, että yhä edelleen, tulevaisuudessakin, pitää olla mahdollisuus kunnilla, kaupungeilla ja sitten valtiolla sopia, mitenkä erityisesti raideliikennehankkeita rakennetaan yhdessä tai niin, että valtio rahoittaa, jolloinka velvoitetaan sitten kuntia hoitamaan asuntorakentamista, ja näin saadaan työpaikkoja siitä eteenpäin. Julkinen liikenne tulee oletettavasti näihin kaupunkikeskuksiin keskittymään.

Kaupunkikeskukset ovat niitä — ovat ne sitten maakuntien keskuskaupunkeja tai näitä suuria kaupunkeja — jotka vetävät meidän talouskasvua. Ja nyt minulla on hieman huolta siitä, kun C21 kokoontuu muun muassa tänään ja sieltä on myöskin lähetetty viestiä valtiovarainministeriöön, että heillä on huoli heidän investointikyvystään tulevaisuudessa, heidän veronkorotuspaineistaan: jos näiden 21 kaupungin toiminta heikkenee, niin se on kokonaisuutena meidän talouskasvulle ja koko meidän yhteiskunnalle aika tuhoisaa, ja näin ei pitäisi nyt antaa käydä.

14.32 **Eero Suutari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi rakentui yhtenäisenä, elikkä meillä on syytä tietysti kuunnella kaikkia osapuolia — jos tässä nyt halutaan osapuoliksi kaikkia sanoa. Ei ole väärin, että jokainen puhuu omasta puolestaan, Suomessa on puhumisen vapaus, ja me nimenomaan tarvitsemme sitä tietoa, missä päin minkäkinlaista kehitystä tulee. Ja kun tulen itse tuolta pienestä maakunnasta, Kainuusta, niin täytyy sanoa, että sitä työvoimaa tarvitaan myös joka puolella Suomea. Meillä viime vuodesta on kasvanut 400:sta 900:aan avoimien työpaikkojen määrä, eivätkä ne ole pelkästään

metallialan yrityksiä, vaan siellä tarvitaan osaamista ja muuta. Suomea rakennetaan osaamisen kautta. Sen takia minä puhun sen puolesta, että jokaisessa maakunnassa tulevaisuudessa on myös itsenäinen yliopisto tai ainakin ammattikorkeakoulu, jota kehitetään sen alueen mukaan.

14.33 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maakuntakeskusten lisäksi meillä on jalostusarvoltaan hyvin merkittävää tuotantoa ja teollisuutta alueilla, jotka eivät ole maakuntakeskuksia, eivät ole edes seutukaupunkeja, vaan ovat ihan tavallisia kuntia. Yhteiskunnan kannalta niillä on erittäin suuri merkitys, ja monet näistä yrityksistä potevat koulutetun työvoiman pulaa. Monilla paikkakunnilla miehille löytyy töitä, välttämättä lähialueilta ei taas löydy naisille töitä, tai päinvastoin. Tämän asian korjaaminen voidaan hoitaa ainoastaan koulutuksella ja esimerkiksi sillä, että näihin yrityksiin voidaan opiskelijoita rekrytoida nykyistä paremmin, koska sen jälkeen heillä on paremmat mahdollisuudet sijoittua kyseisiin yrityksiin. Näitten yritysten työvoiman tarve on sillä tavalla tärkeätä yrittää hoitaa, koska näille yrityksille vaihtoehto ei ole maakuntakeskus tai pääkaupunkiseutu vaan se vaihtoehto on sitten siirtymisen osalta Suomen rajojen ulkopuolella. Sen tähden toivoisin, että tässä keskustelussa löytyisi ituja, joilla voitaisiin konkreettisesti osoittaa apua siihen, mitenkä näiden jalostusarvoltaan merkittävien toimijoiden osalta tämä työntekijäpula pitkässä juoksussa voidaan hoitaa niin, että entistä lähempänä työpaikkaa ihmiset voisivat asua eikä vaihtoehto olisi pelkästään pääkaupunkiseutu tai maakuntakeskus.

14.35 **Kaj Turunen sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tähän puheeni alkuun ajattelin sanoa sen, että kaikista tuhoisinta nyt tässä vaiheessa olisi se, että me tekisimme vastakkainasettelua suurten kaupunkien, maakuntakeskuskaupunkien, seutukaupunkien ja maaseudun kanssa. Me olemme kuitenkin pieni maa, ja yhteistuumin ja yhteisvoimin meidän täytyy kyllä tätä maata rakentaa, ja tämä vastakkainasettelu on kaikista pahinta myrkkyä, mitä voidaan tehdä. Siksi katsonkin, että kun meillä on tämä suurten kaupunkien ohjelma, sitten TEMissä on kaupunkiohjelma menossa ja sitten on lisäksi vielä tämä seutukaupunkien ohjelma, niin jossain vaiheessa nämä täytyy sillä tavalla synkronoida, että tämmöistä vastakkainasettelua ei tule.

Puhun itse näistä seutukaupungeista nyt muutaman sanasen, kun olen tässä seutukaupunkiohjelmatyöryhmässä mukana tätä seutukaupunkiohjelmaa tekemässä. Nämä seutukaupungit ovat maakuntien kakkoskaupunkeja mutta itse asiassa suomalaisen talouden hyvinkin pitkiä vetureita. Edustaja Paatero sanoi, että nämä suuret kaupungit ja maakuntien keskuskaupungit vastaavat tästä Suomen taloudesta, mutta itse asiassa, kun tarkemmin katsotaan, näiden seutukaupunkien rooli taloudessa on iso.

Tietysti tämä elinvoima seutukaupungeille tulee niitten yrityksien kautta, mutta nostaisin ihan tähän nopeasti vielä, kun ehdin — 15 sekuntia — tämän uuden tavan tähän koulutukseen, niin että nämä yritykset saavat nopealla aikataululla tarvitsemiansa työvoimapalveluja, ja tämä muuntokoulutus tulee olemaan aika ratkaisevassa merkityksessä. [Puhemies koputtaa] Meillä on mielestäni pikkuisen jäykkä tämä koulutusjärjestelmä. — Jatketaan sitten, kun saadaan seuraava puheenvuoro.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Juuri näin.

14.37 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa avauspuheenvuorossa oli sen verran virkistäviä ajatuksia, että jatkan samalla virkistävällä ja ajatuksia herättävällä linjalla.

Nythän on niin, että näistä kahdesta suuresta reformista sote-uudistus on ollut laho siitä lähtien, kun kokoomus ajoi siihen väkisin ennenaikaisen valinnanvapauden, kun taas sitten maakuntauudistus ei ole ainakaan kokonaan huono — meillä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan ulkopuolisessa maassa se on jopa kehityskelpoinen. Sama lakki ei käy melonille ja banaanille, se on tässä maakuntauudistuksessakin todettava.

Mutta nyt on niin, että hallituspuolueet tekevät avointa kauppaa näistä kahdesta asiasta, jotka eivät sinänsä edes kuulu toisiinsa. On ilmaistu, että kokoomus ottaa maakuntauudistuksen, jos saa valinnanvapauden, keskusta päinvastoin. Sinisille käyvät molemmat, kunhan kukaan ei kaada hallitusta ja vie maata uusiin vaaleihin, joissa lähtisivät ministeri- ja edustajapaikat.

Nyt kun sitä kauppaa käydään, niin käydään sitten. On nimittäin minun mielestäni kansakunnan kohtalonkysymys pitää erityisesti sosiaaliperäinen maahanmuutto hallinnassa. Se on sitä erityisesti kaupunkien kannalta gettoutumisen ja muun välttämiseksi mutta myös koko maan. Hallituksella on hyvä 80 kohdan maahanmuuttopoliittinen ohjelma, jota se kuitenkaan ei ole toteuttanut. Mitä nyt hallitus sanoisi, jos tarjoaisinkin täältä oppositiosta kannatuksen tälle maakuntauudistukselle sillä edellytyksellä, jos hallitus toteuttaa täysimääräisenä tämän maahanmuuttopoliittisen ohjelmansa?

14.39 **Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Vihreät allekirjoittavat sen, mitä ministeri Vehviläinenkin sanoi, että eri alueet tukevat toisiaan ja meidän pitää nojautua alueiden vahvuuksiin, jotta tämä maa menestyy.

Viitaten vastakkainasetteluun: minä en ole sitä viime aikoina niinkään tässä salissa aistinut, mutta näistä puheenvuoroista, joita edustajat Honkonen ja Mäkipää pitivät, olin sitä hieman kuulevinani ja pidin sitä hieman erikoisena siitä syystä, että he ovat hallituspuolueiden edustajia, jotka sitten haukkuvat keskittämispolitiikkaa, jota näkevät eri paikoissa, kun kuitenkin he ovat hallituksessa. Käytän esimerkkinä vaikkapa käräjäoikeuslaitoksen uudistuksia tai sitä, mitä on tehty sairaalaverkolle Suomessa — no, se on toinen kysymys.

Mennään positiivisiin asioihin. Mielestäni MAL-sopimusten kaltaisia instrumentteja kannattaa kehittää edelleen ja olisi tosi suotavaa, että voisimme esimerkiksi digitalisaation edistämiseen saada jatkossa lisää vastaavia työkaluja, koska maakunnissa on meneillään ihan mielenkiintoisia valokuituhankkeita, joita meidän kannattaa edistää maakuntien elinvoiman turvaamiseksi.

Olen huolissani siitä, että tulevassa maakuntauudistuksessa, kun samaa sapluunaa toteutetaan hyvin erilaisissa maakunnissa, jotka ovat niin väestömäärältään kuin elinkeinorakenteeltaankin kovin erilaisia, ja elinvoima on turvattava maakuntatasolla, voi käydä helposti niin, että tämä yksi ja sama sapluuna ei toimi joka paikassa. Eli toivon, että jatkossa keksitään vielä keinoja kannustaa maakuntia löytämään omia vahvuuksiaan ja myöskin hyödyntämään niitä mahdollisimman hyvin. Se olisi tärkeää. Samalla tietenkin olen huolissani siitä, miten kasvukeskukset pystyvät huolehtimaan jatkossa investoinneistaan. Tätä palautetta tulee paljon, ja varmaan ministerillä on siihen näkemyksiä olemassa.

Olen ymmärtänyt, että pääministerin pyöreän pöydän keskusteluissakin on puhuttu siitä, että EU-puheenjohtajakauden kokouksia, keskeisiä kokouksia nimenomaan, kannattaa järjestää muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla. Tälle on tullut laajasti tukea, mutta en ole

vielä tietoinen siitä, ollaanko asiaan puuttumassa. Toivonkin siis, että Suomi EU-puheenjohtajakaudellaan näyttää muulle Euroopan unionille myös muutakin Suomea kuin pääkaupunkiseudun.

14.41 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asun Länsi-Euroopan harvimmin asutulla alueella, missä asukkaita on peräti 0,15 asukasta neliökilometriä kohden. Siksi nämä ajankohtaiskeskusteluesittelyssä esitellyt aiheet tuntuvat hyvin läheisiltä ja kannatettavilta. Mutta niillä on valitettava ristiriita kyllä sen kanssa, mitä hallitus on tehnyt tämän kauden aikana — ajatellaanpa vaikka postipalveluitten alasajoa, taksiuudistusta, joka uhkaa viedä viimeisenkin palvelun sieltä syrjäisimmältä kylältä, ja koulutusleikkauksia, jotka pitkällä aikavälillä ovat kaikista tuhoisimpia.

Lapin matkailu elää vahvinta nousukauttaan, esimerkiksi kaikilla keskeisillä lentoasemilla on investointipaineita. Vaikka juuri on tehty investointeja Rovaniemellä, Ivalossa ja Kittilässä, mikä osoittaa sen volyymin kasvun, niin pitäisi pystyä huolehtimaan siitä, että nämä vahvat matkailijavirrat vuotavat myöskin syvälle maaseudulle, ja se ei onnistu muuten kuin pitämällä huolta koko tieverkosta, investoinneista ja sen ylläpidosta kaikkina vuodenaikoina.

Mutta Lapissakaan ei pidä laskea yhden kortin, matkailun, varaan, pitää pystyä kehittämään myöskin teollista perustaa. Siksi onkin ollut ihan käsittämätöntä seurata, miksi esimerkiksi Kemi on joutunut vääntämään, taistelemaan oman satamansa investoinnista, väylän syventämisestä, niin pitkään, kun kaksi läheisintä, isompaa satamaa ovat omat investointipäätöksensä jo saaneet. Kemin satama on pohjoisen Suomen teollisen perustan avainkysymys. Toivonkin kyllä, että tämä investointi otettaisiin tosissaan ja pystyttäisiin rakentamaan tulevaisuutta useammalla toimialalla Lapissa.

14.43 **Mikaela Nylander r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärsin näin, että tässä keskustelussa halutaan löytää yhteisiä linjauksia tai yhteistä poliittista tahtoa kehittää koko maata. Silloin minun mielestäni lähtökohdan tulisi olla se, että sekä tunnistamme että tunnustamme, että meillä on hyvin erilaiset alueet tässä maassa, ja silloin mielestäni kaikissa uudistuksissa, kaikessa lainsäädännössä, kaikissa eri poliittisissa linjauksissa ja ohjelmissa tulisi huomioida nämä hyvin suuret eroavuudet.

Minun mielestäni yksi suurin ongelma tällä hetkellä on, että maakunta- ja sote-uudistuksessa ei tunnisteta, että meillä on hyvin eri lähtökohdat lähteä näihin uudistuksiin, vaan se sama malli pakotetaan kaikkiin alueisiin, ja se ei tue tätä, mihin meidän tulisi pyrkiä ja mihin pyrimme myös tässä keskustelussa. Näen, että kaikki ne muut toimenpiteet — erilaiset kaupunkipoliittiset ohjelmat, panostukset ynnä muuta — eivät tuota tulosta, ellemme tunnista näitä erilaisuuksia näissä isoissa uudistuksissa, ja minun mielestäni se on kohtalonkysymys, saadaanko muutoksia maakuntalakiin, rahoituslakiin, jotta voidaan tukea pääkaupunkiseutua, pienempiä kaupunkeja, seutukaupunkeja sekä maaseutua ja saaristoa. Me tarvitsemme hyvin erilaisia malleja, jotta [Puhemies koputtaa] todella tuetaan kaikkia alueita.

14.45 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä aihe, josta on syytä keskustella, että voisimme vähentää vastakkainasettelua tulevaisuudessa kaupunkien ja maaseutukuntien väliltä.

Itse tulen Pohjanmaalta, ja tuoreissa mittauksissa on hyvin monta kuntaa siellä, nimenomaan ruotsinkielisellä Pohjanmaalla, jotka onnellisuusmittauksissa pärjäsivät tosi hyvin. Pääosin meidän elinkeinoelämä voi hyvin, työllisyysaste on hyvä, ja siellä on kuntia, joissa työttömyys on tosi alhaisella tasolla — joku on sanonut, että siellä ovat ihmiset enemmän töissä itse asiassa kuin he haluaisivat.

Mutta sitten on joitakin asioita, mitkä pilaavat myös meidän onnemme. Olette varmaan huomanneet viime aikoina, kun on uutisoitu siitä, miten sudet liikkuvat ihmisten pihoilla ja jopa koulu- ja lastentarha-alueilla. Tätä tapahtuu nyt toistuvasti useimmissa kunnissa ja kaupungeissa, ja mihin tämä johtaa? No, se johtaa siihen, että ihmiset alkavat pelkäämään. He eivät uskalla päästää lapsiaan leikkimään yksin ulos. He eivät uskalla päästää lapsiaan kouluun vaan joutuvat nyt joka aamu ja iltapäivä kuskaamaan lapsiaan kouluihin tai lastentarhoihin. Tämä on suuri haittaava tekijä ihmisille, jotka haluavat asua maaseudulla.

Jag skulle önska fråga ministern om vi äntligen skulle få en lösning på det här problemet. Det finns lösningar men det kräver lite mod och det kräver snabbt agerande förrän det är för sent.

14.47 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Neljä asiaa:

Ensinnäkin, kaupunkipolitiikkaa, kehyskuntapolitiikkaa, seutukuntapolitiikkaa, maaseutupolitiikkaa ei pidä asettaa vastakkain. Elämisen edellytyksiä pitää olla eri puolilla maata. Se on oikea lähtökohta.

Toiseksi, me tarvitsemme positiivista rakennemuutosta jokaisessa maakunnassa, olkoon sitten tämmöisen siltaohjelman tapainen, jossa elinkeinoelämä, kunnat, yliopistot, kansalaisjärjestöt tekevät sen maakunnan kehittämisen yhteisen tulevaisuuden ohjelman.

Kolmanneksi, sote-uudistuksen jälkeen kunnille jää elinvoimaisuustehtäviä, elinkeinopolitiikan tehtäviä ja tarvitaan kuntayhteistyötä maakuntienkin sisällä.

Neljäs liittyy siihen. Työvoiman kohtaanto, työpaikkojen saanti ja työntekijöiden kohtaaminen työpaikkojen saannissa tulee olemaan iso haaste. Tämä vaatisi tämmöisen parlamentaarisen valmistelevan työn, [Puhemies koputtaa] jossa pitäisi olla eri toimijoiden mukana tulevaisuudessa, koska se vaatii asuntopolitiikkaan, pendelöintiin, muuttoon liittyviä ratkaisuja yhtä aikaa. [Puhemies koputtaa] Oletteko hallituksena valmiita tämmöisen käynnistämään?

14.48 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Harvaan asutun maaseudun osalta onkin parlamentaarinen työryhmä, ja toivon, että jokaisessa eduskuntaryhmässä on käyty läpi niitä infraehdotuksia, mitä tämä työryhmä on esittänyt. Totuushan on se, että maaseutu, jonka kehittyminen on koko Suomen kannalta merkittävää, ei voi kehittyä, jos bitti ja rekka eivät pysty kulkemaan.

Sen lisäksi on monia muita ajatuksia noussut siellä parlamentaarisessa työryhmässä, jotka eivät välttämättä maksa juuri mitään, mutta ongelmakohdaksi tulee hyvin usein se, että katsotaan, onko perustuslaillisesti mahdollista, että kohdennetaan joitakin toimenpiteitä nimenomaan sinne harvaan asutulle alueelle, joka edustaa 68:aa prosenttia pinta-alastamme mutta vain 5,3:a prosenttia väestöstä. Tällaista positiivista syrjintää voi olla, ja ministeri Vehviläinen nosti hyvän esimerkin digitalisaation mahdollisuuksista.

14.49 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen voi varmaan jakaa ainakin suuriin kaupunkeihin, seutukaupunkeihin, kehyskuntiin, kaupunkiläheiseen maaseutuun ja harvaan asuttuun maaseutuun, ja näillä kaikilla pitää olla omat keinonsa, miten niitten elinvoimaa turvataan. Niitä on ihan turha asettaa vastakkain.

Seutukaupunkien osalta täällä esimerkiksi edustaja Mustajärvi puhui siitä, että on tapahtunut keskittymistä. Se on totta, että 1800-luvulta asti on tapahtunut keskittymistä. Sen 15 vuoden aikana, kun me olemme tässä talossa olleet, hallituksen väristä riippumatta tiettyjä hallinnon tehtäviä on siirtynyt seutukaupungeista maakuntakeskuksiin — riippumatta siitä, minkä värinen hallitus meillä on ollut olemassa.

Mutta olennaista on se, että työvoiman saatavuus turvataan, koska moni Suomen vientiteollisuuden perusta on näissä pienemmissä kaupungeissa, ja sen vuoksi sen osaamisen kehittäminen ja sen takaaminen, että sinne saadaan riittävästi työntekijöitä, jotka sitoutuvat siinä olemaan ja kehittämään sitä aluetta, [Puhemies koputtaa] on kaikkein tärkeintä.

14.50 **Jyrki Kasvi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän ajankohtaiskeskustelun tavoitteena on purkaa maaseutukuntien ja kaupunkien välistä jännitettä, ja hyvä niin. Siksi ihmettelenkin kyllä, miksi edustaja Honkonen puolusti niin kiivaasti maakuntauudistusta. Perustettavissa maakunnissahan ylintä valtaa käyttävät nimenomaan vaaleilla valittavat maakuntavaltuustot, ja keitähän näihin maakuntavaltuustoihin tullaan valitsemaan? Ei tarvita kummoista selvänäkijää ennustamaan, että maakuntien keskuskaupungit saavat maakuntavaltuustoihin kokoaan suuremman edustuksen ja pienemmät kunnat eivät välttämättä saa valtuustoon yhtäkään edustajaa. [Sari Sarkomaa: Siksi vihreät kannattavat maakuntauudistusta!]

Esimerkiksi monet Uudenmaan vaalipiirin kansanedustajat ovat allekirjoittaneet vetoomuksen Uudenmaan maakunnan jakamisesta kahteen vaalipiiriin, Helsinkiin ja ympäryskuntiin, jotta Helsinki-puolue ei saisi Uudenmaan maakuntavaltuustoon yksinkertaista enemmistöä. Se tässä keskustelussa tosiaan hämmentää, miten samat edustajat voivat puolustaa maaseutukuntia ja seuraavassa puheenvuorossa maakuntauudistusta.

14.52 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarvitaan erilaista politiikkaa eri alueille, ei vastakkainasettelua. Meillä on nyt keskustavetoinen hallitus, mutta silti politiikka on ollut alueellista eriarvoisuutta kasvattavaa: postipalvelut heikkenevät, taksipalvelut kallistuvat, junavuoroja on lakkautettu, erikoissairaanhoitoa pakkokeskitetty, käräjäoikeuksia suljettu. Ei näitä päätöksiä ole tehnyt Vapaavuori vaan keskustavetoinen hallitus.

Arvoisa puhemies! Me tarvitsemme sote-uudistuksen, joka antaa maakunnille valtaa päättää omista palveluistaan ja omasta taloudestaan alueen omien tarpeiden näkökulmasta. Hallituksen sote-maakuntamallissa todellista itsehallintoa ei kuitenkaan valitettavasti tule, kun ei ole verotusoikeutta eikä valtaa päättää palvelutuotannon rakenteesta, markkinamallia pakkosyötetään maakunnille ja maakunnille myös pakkosyötetään tilaaja—tuottajamallin mukainen hallintaorganisaatio.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti näyttää nyt siltä, että tulevien maakuntien itsehallinnoksi jää lähinnä leikata palveluista tai itkeä ja leikata palveluista. Ei tämä ole hyvää aluepolitiikkaa, hyvä hallitus.

14.53 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! YK:n onnellisuustutkimuksessa Suomi on maailman onnellisin maa, ja kun katsotaan, mitä Ilta-Sanomissa luki viime viikolla, niin kun maailman onnellisimmassa maassa katsotaan niitä 12:ta kuntaa, missä ollaan kaikkein onnellisimpia, niin silloin olemme jo Pohjanmaalla. Tämä on tietenkin hieno asia, ja tästä olen hyvin ylpeä itse — vaikkakin sudet nyt siellä kävelevät, ja se on myös ongelma, mutta se ei ole tämän keskustelun pääagenda.

Arvoisa puhemies! Minäkin yllätyin tästä edustaja Honkosen puheesta, koska tilanne on nyt se, että keskustalla on pääministerin salkku, keskustalla on valta vaikuttaa, ja nyt tällä hallituskaudella ollaan kuitenkin keskitetty toimintoja. Niiltä seutukunnilta, joissa asiat ovat menneet hyvin, on myös otettu mahdollisuus vaikuttaa omaan sairaalatoimintaansa, käräjäoikeudet on keskitetty ja niin edelleen. Minkä takia puhutte yhtä [Puhemies koputtaa] ja sitten ette kuitenkaan toimi niin kuin meidän pitäisi saada edellyttää, [Puhemies koputtaa] että keskusta toimisi?

14.54 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että keskustellaan aluepolitiikasta, kaupunkipolitiikasta. Niin kuin edustaja Satonen totesi, meillä on useammanlaisia alueita: Itse asiassa tässä keskustelussa on uupunut tämä metropolialue, joka kilpailee muitten metropolien kanssa Euroopassa, ei niinkään kotimaisesti. Sitten meillä on kasvukeskuksia maakunnissa ja toisen ja kolmannen kokoluokan kaupunkeja, seutukaupunkeja, maakunnissa, joilla on omat ongelmansa. Sitten on maaseutu, missä valitettavasti on aika paljon semmoisia alueita, mistä väestö häviää ja palvelut vähenevät ja maaseudulla asuvien ihmisten asuntojen, kiinteistöjen hinnat romahtavat, ja tämä vaikuttaa näitten ihmisten arkeen.

Me tarvitsemme kokonaisvaltaista politiikkaa, jossa nämä osa-alueet toimivat yhdessä keskenään. Tämä tarkoittaa infrastruktuurirakenteita. Se tarkoittaa sitä, että Suomen pitää liittää oma väyläverkostonsa Euroopan TEN-T-verkostoon. Meidän täytyy rakentaa elinkeinopolitiikkaa näitten alueitten vahvuuksien [Puhemies koputtaa] kautta ja sitä kautta rakentaa Suomea joka puolelta. En usko, että kasvua saadaan kaikkialle syntymään, mutta säälliset [Puhemies koputtaa] elämänolosuhteet pitää turvata.

14.55 **Seppo Kääriäinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Meneillään on moniakin tärkeitä alueellisia ohjelmia. Mehän olemme liian paljon näissä asioissa ikään kuin juoksuhaudoissa, niin että kypärä nipin napin näkyy. Tästä vastakkainasettelusta kyllä pitäisi päästä eroon, jotta voitaisiin rakentaa yhteisen edun aluepolitiikkaa, tämmöinen win-win-win-win-ohjelma, joka voisi toteutua sitten pitkällä aikajänteellä tästä eteenpäin.

Haluan kiinnittää vain yhteen seikkaan huomiota, se on akuutti pulma, se on kriittinen kohta, se on kysymys osaavasta työvoimasta meidän yrityksillemme, joita on eri puolilla maata ja monenlaisissa kaupungeissa, myös ihan puhtaalla maaseudulla. Moni vientiyritys meidänkin seudullamme, muun muassa Ponsse, kärsii siitä, että ei ole saatavilla enää osaavaa työvoimaa, ja avainasemaan silloin nousee ammatillisen koulutuksen tilanne ja se, mitä siellä voitaisiin tehdä mahdollisimman nopeasti. Kysynkin: onko hallituksessa aikeita toimia tämän nimenomaisen probleeman ratkaisemiseksi [Puhemies koputtaa] aika nopeasti opetusministeriön ja TEMin puolella?

14.56 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tähän maakuntauudistukseen liittyy myös merkittävä mahdollisuus, kun ajatellaan kaupunkeja ja harvempaan asuttuja seutuja. Kun sote-kulut siirtyvät maakunnille, niin pienten kuntien mahdollisuus houkutella ja ottaa vastaan esimerkiksi eläköityviä kansalaisia kasvaa johtuen siis siitä, että sote-kulut menevät maakunnalle ja esimerkiksi eläkeläisten tuomat verotulot eläkkeistä tulevat kunnille. Tämä on semmoinen näkökulma, joka on tullut ympäristövaliokunnassa esille, ja se näkökulma kannattaa tuoda myös julkisesti entistä enemmän näkyville, koska siinä on ihan selkeä mahdollisuus. Kysynkin ministeriltä: onko tähän kiinnitetty huomiota?

Toinen kysymys koskee kaavoittamista: Onko jotain estettä, että kaavoitetaan ylöspäin? Ymmärtääkseni kunnilla on kaavoitusmonopoli ja ylöspäin voidaan kaavoittaa, jos kunta haluaa.

14.57 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyys on koko Suomea vaivaava ongelma. Se on liian korkealla sekä kaupungeissa että maaseudulla. Nyt työllisyyspalveluiden kuntakokeiluja on onneksi vireillä eri puolilla Suomea yhdeksällä eri alueella, muun muassa Pirkanmaalla Tampereella ja sen kehyskunnissa, mistä itsekin tulen. Siellä näistä työllisyyspalveluista on saatu tähän mennessä hyviä tuloksia, vaikka ne ovat olleet käynnissä vasta hieman yli puoli vuotta. Osin työttömyyden laskussa on varmasti kyse maailmantalouden hyvästä vireestä, mutta ainakin itselleni on tullut hyvää palautetta myös työttömiltä näistä palveluista, joissa he saavat kunnista hyvää, henkilökohtaista palvelua eivätkä niinkään kasvotonta puhelinpalvelua TE-keskuksista.

Ongelma on kuitenkin se, että kokeilu on nyt päättymässä jo tämän vuoden lopussa. Maakuntauudistuksen piti alkaa 2019, mutta sitä on lykätty. Mikä on ministerin kanta siihen, voidaanko tätä kokeilua vielä jatkaa ainakin vuodella?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä neljä puheenvuoroa ja sen jälkeen 2 minuuttia ministeri Lindströmille.

14.59 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Erittäin tärkeä ja ajankohtainen keskustelu. Nyt haluaisin avata tähän vielä enemmän, mitä tarkoittaa se, kuinka seutukunnat ja alueet voivat kehittyä. Se tarkoittaa kyllä sitä, että kuinka meidän korkeakouluopetus suhteessa elinkeinoelämään kohdentuu eri puolilla maata.

Täytyy surullisena todeta, että meillä Satakunnassa, jossa on metallinjalostusta, kemianteollisuuden toiseksi suurin keskittymä ja erittäin voimakas elintarviketeollisuus ja metsäsektori, ei valmistu ammattikorkeakoulussa yhtään diplomi-insinööriä näille alueille. Nyt tulee sitten robotiikan alueelle kyllä onneksi järjestelmärahoitusta. Mutta haluaisin kysyä ministereiltä: pitäisikö meidän pystyä valtiovaltana määrittelemään enemmän korkeakoulujen ja korkeakouluyksiköiden sijoittumista [Puhemies koputtaa] ja niissä tehtävää koulutusta?

15.00 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomalaisen yhteiskunnan kehittämisen kannalta on ratkaiseva tekijä se, pysymmekö yhtenäisenä kansakuntana. Tällä hetkellä talouskasvu perustuu hyvin vahvalti metsäteollisuuden vahvaan nousuun, joka on generoinut ympärilleen metalliteollisuutta, kemianteollisuutta, kuljetuksia ja niin edelleen. Kotimainen raaka-ainevaranto Suomessa, mitä meillä on käytet-

tävissämme, on varmasti maailman parasta luokkaa, katsottiinpa asiaa miltä suunnalta tahansa. Meillä on puhtaat pohjavedet, meillä on metsävarat, kallioperän rikkaudet, maatalous. Pitää muistaa tänä päivänä se kylmä tosiasia, kun juuri saimme lukea sen eurooppalaisen tutkimuksen ruuan puhtaudesta Euroopassa, että siellä on antibioottijäämiä lähes kaikessa lihassa, salmonella on iso ongelma, on kaikenlaisia jäämiä erilaisista torjunta-aineista, mutta Suomessa tätä ongelmaa ei ole. Meillä on siis hallussamme kaikki menestymisen avaimet, kun meillä vain riittää yhteisymmärrystä tämän hyvän hyväksikäyttämiseen koko kansakunnan hyväksi, koska nythän talous kasvaa joka puolella Suomea. [Puhemies koputtaa] Pidetään tämä asia eduskunnassa mielessä joka hetki.

15.01 **Hanna Halmeenpää vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vahvat kaupungit ja elinvoimainen, puhtaan luonnon ja kestävästi käytettävät luonnonvarat ylläpitävä maaseutu ovat varmastikin Suomen menestykselle molemmat aivan välttämättömiä. Kestävää politiikkaa niin kaupungeissa kuin maaseudullakin voidaan tehdä muun muassa kiertotalouden ja resurssiviisaiden ratkaisujen edistämisen kautta niin asumisessa, liikenteessä, elinkeinotoiminnassa kuin vaikkapa julkisissa hankinnoissakin.

Yhä useampi suomalainen myös haluaisi asua kaupunkien sijaan tuolla puhtaan luonnon keskellä maaseudulla. Kun tässä maakuntauudistus esille otettiin ja kun puhdas luonto on edellytys niin ruuantuotannolle asukkaiden pitovoimana ja vetovoimana kuin vaikkapa matkailupalveluillekin, niin tekee mieli ottaa esille se, että maakuntauudistuksessahan ei lain taustatöiden mukaan ole missään tapauksessa ollut tarkoitus muuttaa yleisen edun valvontaa ympäristöasioissa, mikä on tehty turvaamaan puhtaan luonnon resursseja, [Puhemies koputtaa] eikä ole ollut tarkoitus muuttaa sen järjestelmän perusteita [Puhemies koputtaa] yleisen edun valvontaa heikentäväksi. Miksi kuitenkin näin tehdään ja vaarannetaan alueen vahvuutta puhtaan luonnon säilyttäjänä?

15.02 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Parasta aluepolitiikkaa on sellainen politiikka, jossa päättäjät antavat alueiden ihmisille ja yrityksille heidän omiin vahvuuksiinsa perustuvat välineet onnistua siellä omilla alueillaan.

Kun kuuntelin Honkosen puheenvuoroa, jossa kyllä olin haistavinani vastakkainasettelua, niin on pakko sanoa, että viime aikoina tehdyt päätökset — esimerkiksi käräjäoikeuksista, poliisiasemista, Savonlinnan opettajankoulutuslaitos iski voimakkaasti Etelä-Savoon, sairaalakysymykset Vaasassa ja muualla — eivät tässä suhteessa alueiden näkökulmasta ole olleet hääppöisiä.

Yhdyn siihen, että elinvoimaiset kaupungit tarvitsevat vireää maaseutua ja toisinpäin, eivät vastakkainasettelua. Annetaan kaupunkien kasvaa.

Mutta, arvoisa ministeri, suuret kaupungit ovat esittäneet huolen siitä, miten käy niiden investointikyvylle. Investoinnit ovat kuitenkin kasvun lähtökohta. [Puhemies koputtaa] Tarvitaan julkista rahaa, jotta yksityiset lähtevät liikkeelle. Pysyykö teidän sydämenne kovana suurille kaupungeille?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Lindström, 2 minuuttia.

15.03 **Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos asiallisesta, tärkeästä keskustelusta. Täällä moni edustaja — edustaja Kalli, edustaja

Turunen, edustaja Satonen, edustaja Kääriäinen ja moni muu — kysyi osaavan työvoiman perään ja mitä hallitus on siihen suunnittelemassa. Paljonkin on suunnittelemassa.

Meille on annettu tehtäväksi tuoda yhdessä opetusministerin kanssa lisää työkaluja tämän muuntokoulutuksen lisäksi. Muuntokoulutuksen laajentaminen on yksi, mistä ollaan keskusteltu. Mutta olen tavannut monia toimijoita alueilta, missä heillä on idea. Esimerkkinä Pohjanmaalta on metallifirma, jossa on pulaa työntekijöistä, ja heillä on idea, että voisivatko he ammatillisesti kouluttaa kaikille siihen yhteiseen tarpeeseen ja tämä taivutettaisiin tämän ammatillisen koulutuksen reformin kautta niin, että se taipuu myös siihen.

Meille on hyvin tärkeää se, että me emme nyt siiloudu tässä ajattelemaan, että tämä on jotenkin vastakkaista, vaan kuunnellaan alueita ja heidän tarpeitaan. Tämä on ainakin minulla ollut se lähtökohta, ja uskon, että se on koko hallituksen lähtökohta. Tällä on kiire, ja me tarvitsemme nopean toiminnan työkaluja tähän asiaan ja vastaamaan tähän.

Mutta sitten tämä iso kysymys, miten nämä alueitten eroavaisuudet otetaan tässä huomioon: Tässä kasvupalvelu-uudistuksessa meillä oli tavoite löytää sellainen malli, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien tehokkaan yhteistyön, ja semmoinen löytyi. Se on allianssimalli.

Pirkanmaalla ja Tampereella on erittäin hyvä työllisyyskokeilu, ja edustaja Savio kysyi sen jatkosta. Me olemme käyneet tosi hyvää keskustelua pormestari Lylyn ja alueen toimijoiden kanssa. Siellä on tehty erinomaista työtä. Me emme ole oikeastaan mistään muusta olleet eri mieltä kuin järjestämisvastuusta. Nämä kokeilut eivät mene hukkaan, vaan nämä kokeilut ovat hyvä silta tuleviin pilotteihin, jotka käynnistyvät syksyllä, ja niihin pilotteihin on tullut jo hakuja, ja olen kannustanut alueita: miettikää niitä omien alueitten vahvuuksia. [Puhemies koputtaa] Niitten kautta näitä kasvupalvelu-uudistuksia viedään eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään takaisin minuutin puheenvuoroihin.

15.06 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Henriksson täällä aikaisemmin totesi, Suomessa asuu maailman onnellisin kansa, ja hallituksen aluepoliittiset teot ovat tukeneet viime aikoina merkittävästi tätä tilannetta. [Anna-Maja Henrikssonin välihuuto] Työllisyys on parantunut, velanotto viime vuoden osalta on puolet arvioidusta talousarviosta, ja myöskin kuntien puolella talous kehittyy myönteisesti — ylijäämää yli 500 euroa per asukas. Se antaa kunnille mahdollisuuden parantaa omia palvelujaan, ja kun kuntien palvelut paranevat, niin se houkuttelee siellä ihmisiä asumaan. Mutta ylitsepääsemättömän tärkeää on se, että siellä on koulutuspaikkoja. Kuten edustaja Kääriäinen täällä omassa puheenvuorossaan totesi, nyt on ne ajat, jolloinka tulee tähän koulutukseen satsata, että ne yritykset saavat niitä työntekijöitä. Se on valitettavaa, että meiltä eri maakunnista löytyy yrityksiä, joihin ei löydy osaavaa työvoimaa, erityisesti korkeakoulutettua työvoimaa, [Puhemies koputtaa] ja se tarkoittaa sitä, että myös maakunnissa on oltava vähintään ammattikorkeakoulutasoinen [Puhemies koputtaa] toimiva oppilaitos.

15.07 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että me täälläkin keskustelemme alue- ja kaupunkipolitiikasta. On sinällään harmillista, että se, että tällä hetkellä Helsingissä järjestetään kaupunkipolitiikan seminaari, nähdään

uhkana eikä mahdollisuutena. Mielestäni on erittäin hyvä, että kaupungit keskustelevat keskenään ja pyrkivät lisäämään välistään yhteistyötä. Esimerkiksi maankäytön suunnittelussa olisi, vaikka meillä on hyvät MAL-sopimukset tällä hetkellä olemassa, paljon kehitettävää. Jos ajattelemme esimerkiksi pääkaupunkiseutua ja metropolialuetta, meillä on täällä kolme maan suurinta kaupunkia, joiden välillä edelleenkin pitäisi yhteistyötä mielestäni parantaa, ei missään nimessä heikentää.

Kaupungistuminen on sekä hyvä että huono asia, mutta se on asia, joka joka tapauksessa tapahtuu. Esimerkiksi maailmalla 25 vuotta sitten vain 10—15 prosenttia asui yli miljoonan ihmisen kaupungissa, ja nyt tämä sama luku on 80—85 prosenttia. [Puhemies koputtaa] — Jatkan seuraavassa puheenvuorossa.

15.08 **Kimmo Kivelä sin** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Valitettavan kauan meidän maaseutupolitiikka oli lähes yksinomaan maatalouspolitiikkaa. Elämä maaseudulla on toki paljon muuta kuin pelkästään maataloutta. Tänä päivänä sen tajuaa jokainen.

Varsinainen asiani liittyy turismiin, joka on maailman voimakkaimmin kasvava teollisuudenala. Nimenomaan Suomella on loistavat edellytykset turismin maana, ei pelkästään Lapissa vaan myös esimerkiksi alueella, jolta itse tulen. Meillä on nimenomaan luontomatkailussa rajattomat mahdollisuudet. Mutta onko meidän henkinen infrastruktuuri turismiin liittyen kunnossa? Tarkoitan tällä sitä, onko asianmukaista koulutusta, jotta saadaan turismin palvelukseen henkilökuntaa [Puhemies koputtaa] ja kaikki muut reunaehdot täytettyä markkinointia myöten.

15.09 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tarvitaan älykästä ja nykyaikaista aluepolitiikkaa, mutta tarvitaan myös maakuntien vahvuuksia esille tuovaa elinkeinopolitiikkaa. Liikenneinfran ratkaisuilla on valtavan suuri merkitys sille, voidaanko koko maa pitää asuttuna, ja esimerkiksi Itä-Suomi on nyt jäänyt jälkeen liikennehankkeiden rahoituksessa aivan selkeästi.

Puhemies! Myös alueellistamispolitiikalla on oma merkityksensä, ja alueellistamispolitiikka tuntuu kärsineen kyllä nykyisen hallituksen aikana melkoisen alasajon. Ainakin päätöksiä on kovin vähän ja olemassa olevienkin päätösten toteuttaminen, otetaan nyt esimerkkinä vaikka Fimean siirtäminen Kuopioon, on ollut tuskaisen vaikeaa. Nyt seuraava päätös tehdään sitten tuomioistuinviraston paikasta, ja asiaa valmistellut toimikunta esittää Helsinkiä. Saa nähdä, miten tässä asiassa käy. Poliittinen tahtotila nimittäin tuodaan esille tekojen kautta.

15.10 **Mats Nylund r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen taloudella pyyhkii nyt hyvin, ja vaikka kaupunkialueet ovat kasvun keskiössä, kasvu tapahtuu todella myös maaseudulla. Poimin vähän esimerkkejä.

Jo vuonna 2005 talous kasvoi parhaiten Kymenlaaksossa ja Keski-Suomessa. Tämän vuoden aikana, voin mainita, Lapin, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa yritysten liikevaihdon kasvu on ollut keskimäärin 13—17 prosenttia, ja Pohjanmaalla yritysten vienti vetää todella hyvin — meillä on koko Suomen alhaisin työttömyys- ja korkein työllisyysaste.

Jos poimin pari yksittäistä esimerkkiä, voin mainita esimerkiksi Turun telakan ja Äänekosken biotaloustehtaan. Ja mikä yhdistää näitä? Se on se, että yhteiskunta ja valtio ovat ol-

leet mukana tukemassa innovaatiotuen, logistiikan [Puhemies koputtaa] ja infran kautta. Tämä on erittäin tarpeellista, että tuemme erilaisia hankkeita koko Suomessa.

15.11 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä kuulla tässä salissa, että vastakkainasettelun aika on ohitse. Se on ollut jo kauan sitten tuolla maaseudulla, kun on tavannut mökkiläisiä, ja varsinkin Suomen metsänomistajista suurin osa on kaupunkilaisia. Huoli on siitä, miten ne maaseudun palvelut siellä toimivat, yhtä lailla kuin tästä, kuten Rinne otti esille, miten meidän pääomat siellä kestävät. Yhtä lailla on kaupunkilaisella mökinomistajalla kuin sillä yrittäjälläkin se huoli.

Erinomainen asia, että nyt kuitenkin seutukaupunkiohjelmaa ollaan rakentamassa, ja se tärkein osa, mikä siinä on, on uudistumiskyky tai uusiutumiskyky, mihinkä mielestäni liittyvät ne pääomat, se koulutus ja varsinkin se paikallinen osaaminen, miten me saamme kiinni sieltä, ja se sitoutuminen niihin asioihin — näin varsinkin siinä, kun meille nyt tulee kasvupalvelut, niin miten me saamme kuntakohtaiset elinvoimapalvelut toimimaan ja kaikki mukaan sitoutumaan ja varsinkin tämän rahoituksen tulemaan mukaan joukkoon.

15.13 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulen Turun, Uudenkaupungin ja Rauman alueelta, jossa tiedetään toki lähihistoriasta, mitä äkillinen rakennemuutos tarkoittaa.

Puhemies! Nyt ollaan päinvastaisessa tilanteessa, jossa pitäisi yhteiskunnan löytää ketteryyttä edes tiedostamatta, puhutaanko kaupungeista vai maaseudusta. Monet nyt tähän positiiviseen rakennemuutokseen liittyvät yritykset toimivat sekä kaupungissa että maaseudulla erityisesti ottaen huomioon laajan alihankintaverkoston, joka tässä meidän tapauksessamme ulottuu Itä-Suomen rajoille saakka. Tämä kertoo siitä, kuinka keinotekoista on puhua vain yhdestä puolesta tässä.

Me tarvitsemme ohjelmaa tähän asiaan, ja tässä julkisesti nostan hattua ministereille Lintilä ja Lindström, jotka ovat hyvin rakentavasti olleet selvitysmies Ahon työtä tukemassa ja viemässä eteenpäin. Toivon, että tässä suhteessa myöskin seuraa jatkoa, koska tämä yhteiskunta [Puhemies koputtaa] ei tarvitse vain meillä vaan koko maassa ketteryyttä reagoida myöskin positiivisessa tilanteessa.

15.14 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on varmaan hyvä tamperelaisen sanoa, että tällaisten positiivisten rakennemuutosalueiden tukemista tarvitaan ehdottomasti, esimerkiksi Tampereella tämä T3-hanke sekä kolmas raide Tampere—Helsinki-välille. Tätä kakkosmetropolin asemaa nostaisin, ja ihan samalla lailla on hyvä, että eri puolilla Suomea toimitaan.

Siinä, puhemies, minun huoleni onkin, että tämä hallitus on monesti toiminut juuri hyvinkin keskittävällä tavalla ja ikään kuin aluepolitiikkaa on ollut siinä suhteessa haasteellista ymmärtää, kun puhumme junaliikenteestä, kun puhumme posteista, kun puhumme sairaaloista, kun puhumme esimerkiksi käräjäoikeuksista tai näistä kaikista. Toisaalta voin sanoa, että politiikan sanat ja teot menevät ristiin.

Mutta kaiken kaikkiaan, puhemies, minkä haluan vielä ministeri Lindströmille erikseen todeta, on se, että tämä alueellinen kuntavetoinen työllisyyskokeilu on toiminut erinomaisesti, niin kuin totesittekin, ja siksi en voi ymmärtää, ettei se nimenomaan siltä pohjalta voi jatkaa. Tässä on ihan hyvää kehitystä, ja tässä olisi kerrankin saatu hyviä tuloksia. Ilman näitä työttömiä kyykyttäviä aktiivimalleja päästään parempiin tuloksiin.

15.15 **Mikko Alatalo kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Tää on tyhjien talojen maa / jossa kotien arvo on nolla / joutuu ihmiset asumistehtaisiin muuttamaan / pakko velkavankeudessa olla.” Eli nyt muuttoliikkeen vuoksi ei kärsi ainoastaan maaseutu vaan myös tyhjenevät pienemmät kaupungit, ja iso kysymys on se, ministeri Tiilikainen, mitä tapahtuu näille kiinteistöille, mitkä tyhjenevät näissä muuttotappiokunnissa.

Tosiaan, täällä on todettu, että kansantuotetta tehdään maakunnissa, Pohjanmaalla muun muassa ja Pirkanmaalla, ja siellä tarvitaan osaavaa työvoimaa. Koulutuksen kautta sitä on saatava ja ennen kuin koko työväki on vain suurissa kaupungeissa.

Me tarvitsemme ehdottomasti — tuen edustaja Viitasen näkemystä — kolmosraiteen ja siitä eteenpäin Ouluun saakka raiteita enemmän ja myös Kolmostien, Ysitien, nämä tiet ovat tärkeitä tämän koko teollisuuden kannalta, ja myös laajakaista on olennainen maaseudun ja pienempien kaupunkien yrittäjille. Itse olen Pirkanmaan Yrittäjien jäsen, ja tämä viesti sieltä tulee koko ajan, että jos aiotaan toimia, niin infran pitää olla kunnossa.

15.16 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos keskustelualoitteesta, edustajat Honkonen ja Mäkipää.

Maaseudun elinvoima on osa Suomea. Ei maamme olisi näin hieno, omalaatuinen itsensä, jos koko väestö pakkautuisi vain vetovoimaisimpiin kasvukeskuksiin. Me tarvitsemme elinvoimaista maaseutua, myös tiloja, jotka tuottavat kauppojemme hyllyille korkealaatuisia ja puhtaita kotimaisia elintarvikkeita.

Matkailun näkökulmasta maaseutu on tärkeä ja tarjoaa monille turisteille ainutkertaisia elämyksiä, mikä tekee hyvää yhteiskunnan tulopuolelle työn ja veroeurojen myötä.

Suomalaisilla tulee olla jatkossakin mahdollisuus asua maaseudulla, mikä tarkoittaa sitä, että valtion on pidettävä huolta myös pienempien paikkakuntien palvelutarjonnasta.

Emme saa antaa EU:n sanella meille epäedullisia muutoksia myöskään maa- ja metsätalouspolitiikan osalta. Byrokratia on silti tällä hetkellä todella vahvaa, ja se on huono asia myös maaseudulle ja maataloudelle. Suomen edusta on pidettävä kyllä [Puhemies koputtaa] kynsin hampain kiinni. Edunvalvontamme on terästäydyttävä etenkin nyt, kun brexit odottaa nurkan takana. [Puhemies koputtaa]

Tämä kaupunkilaisten ja maaseudun asukkaiden vastakkainasettelu vaivaa edelleenkin. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta [Puhemies koputtaa] se ei ole näin suurta?

15.17 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä paljon puhutaan siitä, että ei pidä syyllistyä tähän vastakkainasetteluun, ja se on juuri näin, mutta silloin sitten samalla pitää tunnistaa se, että eihän toisen menestyminen ole toiselta pois vaan mehän olemme osa tätä kokonaisuutta. Suomen taloudellisen kasvun ja muunkin hyvinvoinnin kannalta keskeistä on se, että annetaan eri osatekijöiden menestyä heidän omista lähtökohdistaan. Tämä koskee niin suurempia kaupunkeja, pienempiä seutukeskuksia kuin myös sitten tätä harvaan asuttua maaseutua.

Ja kuitenkin rohkenen tähän loppuun todeta, että kun katsotaan nyt näitä meidän talouden moottoreita, niin pitkälti nähdään, että kyllä sitä kehitystä tapahtuu enenevässä määrin, myös sitä ihmisten liikettä näihin kasvukeskuksiin, ja niiden menestymisen tukeminen kyllä tukee sitä kokonaisuuden menestymistä, joten ei ainakaan nyt suitsita täällä kaupunkien kasvua vaan annetaan niiden kasvaa, sillä se säteilee kyllä muuhunkin Suomeen.

15.19 **Eero Reijonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomessa varmasti on erilaisia ohjelmia aivan riittävästi. Minusta on tärkeätä kuitenkin, että näiden ohjelmien pohjalle löytyisi yhteinen näkemys siitä, miten kehitetään aluepolitiikkaa.

Parasta aluepolitiikkaa minusta on se, että tuetaan työpaikkojen syntymistä sinne, missä luonnonvarat ovat ja missä vielä on työvoimaa. Tässä on paljon tehtävissä.

Toimivat liikenneverkot ovat keskeisessä roolissa. Pystysuuntaisia liikenneverkkoja on kehitetty paljon tällä vaalikaudella, mutta on muistettava, että tarvitaan myös poikkisuuntaista liikenneverkkojen kehittämistä. Tämä on äärettömän tärkeää, kun Itä-Suomea ajatellaan: sieltä olisi hyvä tuonne Länsi-Suomen satamiin kuljettaa raaka-aineita ja valmisteita. Siinä meillä on varmasti kehittämistä ihan oikeasti.

Koulutus täällä on jo nostettu esille. Itse tiedän yrittäjänä sen, että tänä päivänä koulutus ei vastaa elinkeinoelämän tarpeita, ja tässä on iso haaste, jos ihan oikeasti halutaan pitää Suomi iskukykyisenä. [Puhemies koputtaa]

Syvä maaseutu on suurissa ongelmissa, tarvitaan myös kannattavaa alkutuotannon turvaamista, ja siinä [Puhemies koputtaa] meillä on iso haaste.

15.20 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuvaa hyvin hallituksen aluepolitiikkaa se, että hallituspuolueen edustaja keskustelualoitteessa penää hallitukselta toimia valtion toimintojen alueellistamiseen. Me tiedämme, että tämä on toiminut hyvin aikaisempien hallitusten aikana.

Mutta haluan erityisesti puhua alueiden saavutettavuudesta. Meillä on erittäin hyvin toimivat MAL-sopimukset pääkaupunkiseudulla, rakennetaan ratojen varsiin asuntoja, työpaikkoja. Nyt nämä MAL-sopimukset pitäisi saada koko maan kattavaksi, niin että meillä tehdään valtion ja alueiden välillä sopimuksia siitä, miten tällaiset runkoratayhteydet saadaan koko maahan. Esimerkiksi oikoradan avulla Joensuuhun ja Kuopioon voitaisiin päästä kolmessa tunnissa. Myöskin esimerkiksi Jyväskylä on sellainen, jonka saavutettavuus paranisi, kun tekisimme tällaiset valtakunnalliset suunnitelmat. [Puhemies koputtaa] Tämä on tärkeää aluepolitiikan näkökulmasta.

15.21 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä keskustelualoitteesta ja hallituksen aktiivisuudesta. Todella, kun puhutaan kaupungistumisesta, kuitenkin metropolistuminen on hieman eri asia. Kun Hämeenlinnassa ja Lahdessa väki vähenee, se ei kerro kaupungistumisesta vaan se kertoo metropolistumisesta ja pääkaupunkiseudun erittäin voimakkaasta imusta.

Seutukaupungit: Seutuohjelma on hyvä asia. Niissä on monia vahvuuksia, paljon vientiteollisuutta, koska niissä on edullinen kustannustaso, edullista asumista, hyvin motivoitunutta työvoimaa. Siksi Uudessakaupungissa on autotehdas, siksi Iisalmessa Ponsse menestyy, se rakentuu näille vahvuuksille. Onkin tärkeää, että alueiden kehittyminen rakennetaan eri seutujen, eri kaupunkien ja eri maaseutualueiden vahvuuksille. Sillä tavalla me saamme parhaita tuloksia aikaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä puheenvuorot edustajille Laiho, Salonen ja Talja ja sen jälkeen ministeri Tiilikaiselle, korkeintaan 2 minuuttia, ehdottomasti.

15.22 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaupungistuminen on jo tapahtunut tosiasia. Kaupunkien ja maaseudun vastakkainasettelu on kuitenkin tarpeetonta. Ilman metropolialueen ja suurten kaupunkien elinvoimaisuuden edistämistä ja hyödyntämistä maamme talous ja työllisyys eivät nouse kestävästi. Jotta palvelut voidaan turvata koko maan väestölle, on kaupunkien elinvoimaisuuden ylläpitäminen ensiarvoisen tärkeää. Jos kaupunkialueisiin ei riittävästi panosteta, ei muukaan Suomi voi hyvin. Tämä on huomioitava myös maakunta- ja sote-uudistuksessa ja sen rahoituksessa.

15.23 **Kristiina Salonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa sanoa, että vastakkainasettelu on tarpeetonta. Käytännössä valitettavasti se usein kuitenkin tuntuu siltä, että toimet ovat juuri toisenlaisia. Vastakkainasettelua ei synny, jos isoilla on viisautta huolehtia myöskin pienempien toimintaedellytyksistä. Onkin kysymys siitä, onko näin ja onko hallitus valmis sitä edistämään.

Kuten olette kuulleet, teollisen Suomen ydinalueita ovat juuri seutukaupungit. Seutukaupunkiselvityksenkin mukaan kuitenkin tiedämme sen, että juuri seutukaupungit ovat olleet maamme suurimpia häviäjiä. Toimintojen keskittäminen on rangaissut eniten juuri seutukaupunkeja. Ja nyt se tapahtuu taas: valtaa ollaan keskittämässä maakuntauudistuksen myötä. Tuntuukin siltä, että jatkossa seutukaupunkien ääni kuuluu enää vain kuiskauksena. Miksi te olette [Puhemies koputtaa] tällaista ajamassa?

15.24 **Martti Talja kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Voidaan kysyä, onko kuntien vahva itsehallinto alueiden yhteisen kehittämisen este. Maakuntauudistuksen keskeinen tavoite tulee ollakin kuntien tasa-arvoinen kohtelu.

Maakuntien ja niiden osien hyvinvoinnin perusta on hyvä työllisyys. Kasvupalveluiden allianssimallilla voivat kunnat, kaupungit ja maakunnat sopia rooleista alueiden elinvoimaisuuden kehittämisessä ja työllistämisessä. Maakunnan elinvoimaisuus on siis samalla sen osien elinvoimaisuutta.

Sote-palveluiden tuotannossa palveluiden päättämisessä maakunnittain tulee huomioida keskitettävät palvelut seudullisesti harvemmin tarvittavien palveluiden osalta ja sitten alueittain lähellä, kunnissa järjestettävät palvelut, jotka ovat lähipalveluita. Sote-palvelut ovat työllistäviä palveluja, ja ne ovat merkittäviä kuntien ja seutukaupunkien elinvoimaisuutta lisääviä tekijöitä. Maakunnalle on [Puhemies koputtaa] kokonaistaloudellista järjestää palvelut lähellä ihmistä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Tiilikainen, se maks. 2 minuuttia.

15.25 **Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Arvoisa puhemies! Edustaja Joona Räsänen tiivisti hyvin, että toisen menestys ei ole toiselta pois. Ja tähän itse asiassa hallituksen kaupunkipolitiikka nojaa. Kestävän kaupunkikehityksen ohjelma, joka on ikään kuin sateenvarjo kaikelle hallituksen kaupunkipolitiikalle, lähtee kaupunkien ja ympäröivien alueiden, maaseudun, välisestä yhteistyöstä ja toisaalta kaupunkiverkostoissa tapahtuvasta kaupunkien keskisestä yhteistyöstä EU:n ja YK:n kaupunkipoliittisten linjausten mukaisesti.

Ydin on siinä, miten kaupunkien kehitys ja kasvu on kestävää ihmisten ja ympäristön kannalta. Ei niinkään siitä kasvunopeudesta ole kyse. Silloin on tunnistettu se, että kaupun-

git älykkään liikenteen, älykkään sähköverkon ja kiertotalouden myötä generoivat uudenlaista bisnesmahdollisuutta ja kasvua, mutta toisaalta meillä on tosi tarpeen se, että varmistamme, että kasvu maassa on esimerkiksi vähähiilistä, ja kaupunkien irtautuminen fossiilisista polttoaineista on tuiki tärkeä tavoite. Myös sosiaalinen kestävyys ja terveellisyys on kestävässä kaupunkikehityksessä oleellista. Kohtuuhintainen asuminen ja riittävät virkistysalueet ovat ydintä.

Valtiovalta toimii yhdessä kaupunkien kanssa tämän kestävän kaupunkikehityksen eteenpäinviemiseksi. Olemme esitelleet tätä metropolipolitiikan neuvottelukunnassa, kaupunkien yhteistyöverkostossa ja seutukaupunkien yhteistyöryhmässä, ottaneet palautteen ja kehitämme tätä viisivuotista ohjelmaa eteenpäin.

Oikeastaan tähän vastakkainasetteluun voisin vielä todeta sen, että Helsinkihän on jokaiselle suomalaiselle rakas pääkaupunki, ja helsinkiläisenä ministerinä voin todeta, että koko muun Suomen on yhtä lailla oltava helsinkiläisille rakas.

15.27 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koko Suomen tasapuolinen kehittäminen ja huomioiminen on äärettömän tärkeä asia meille kaikille, ja on hyvä saada myöskin tähän keskusteluun kaakkoissuomalaista näkökulmaa hieman. Vastakkainasettelu kaupunkien ja maaseudun välillä on turhaa. Ne pitäisi nähdä pikemminkin toisiaan täydentävinä asioina. Myöskin kaupungin sisällä on sekä kaupunkiasutusta että maaseutua, ja ne täydentävät toisiaan.

Tällä hallituskaudella on esimerkiksi perusväylien korjausvelan pysäyttämiseksi panostettu erittäin paljon, harvinaisen paljon Suomen historiassa, ja toisena asiana turhien normien purkamista on viety eteenpäin. Ja oikeastaan ympäristöministeriön ja ympäristöministerin sektorilla on erittäin paljon tehty asioita, joiden myötä nyt alueen ihmiset pääsevät vaikuttamaan omiin asioihinsa. Se on äärettömän tärkeää.

Haluan vielä nostaa yhden asian tähän keskusteluun: matkailun. [Puhemies koputtaa] Se on mahdollisuus koko Suomelle, ja sitä kautta myöskin liikenneväyliä pitää parantaa koko Suomessa.

15.28 **Pilvi Torsti sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puhe kaupunkien puolesta ei ole ketään vastaan, ja puhe maaseudun puolesta ei ole ketään vastaan. Tänään puhun itse kaupungeista. Tuon terveiset kaupungeilta, jotka tosiaan parhaillaan ovat koolla Helsinki Symposiumissa. On kyllä tietysti sääli, että tämä keskustelu käydään tismalleen samaan aikaan ja ministeri joutui peruuttamaan osallistumisensa yhteiseen keskusteluun Helsingin kaupungintalolla, mutta tuon teille siellä julkaistun tutkijapuheenvuoron. Siinä faktat ja tilastot todistavat sitä, mitä täälläkin moni on todennut: kaupungistuminen on megatrendi, ei tykkäyskysymys. Ja viesti tässä tutkijapuheenvuorossa on sillä tavalla selvä, että me tarvitsemme nimenomaan kaupunkien erityispiirteet huomioivaa kaupunkipolitiikkaa. Itse pitäisin akuuttina tässä hetkessä kaupunkipoliittista arviota meneillään olevista hallinnon megahankkeista. Siitä kysyisin nyt ministeriltä: aiotteko sen tehdä, siis arvioida maakunta- ja sote-uudistuksen kaupunkien näkökulmasta, [Puhemies koputtaa] 64 prosenttia suomalaisista kun asuu 11 suurimmassa kaupungissamme? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä ennen ministeri Lintilää, joka saa 1—2 minuutin puheenvuoron itselleen, edustajat Pakkanen ja Kari, ja ministeri Lepällekin laitetaan puheenvuoro.

15.30 **Markku Pakkanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu aluepolitiikasta on tärkeä ja hyvä keskustelu. Kiitän myös edustajia Honkonen ja Mäkipää tästä hyvästä avauksesta.

Jotta me suomalaiset menestyisimme, me tarvitsemme hyvän Suomen, ja tässä ministeri Tiilikainen hyvin tiivisti sen, että kaikki me tarvitsemme toisiamme, kaupungeista ja maaseudusta pitää olla hyötyä molemmille. Jotta täällä Helsingissä olisi hyvä olla, niin itse koen niin, että tuolta alueilta tulee hyvää työvoimaa Helsinkiin, koulutettua työvoimaa, mutta sieltä tulee myös hyvää raaka-ainetta ja sitä kuuluisaa hyvää, puhdasta suomalaista ruokaa. Mutta toisaalta jotta teollisuus, joka pitää Suomea hengissä, menestyy tuolla alueilla, niin se tarvitsee hyvät väylät, ja siitä annan tälle hallitukselle erinomaisen kiitoksen, että perusväylänpito ja suuri väyläpolitiikka ovat olleet merkittävässä asemassa tällä hallituksella.

15.31 **Mika Kari sd:** Arvoisa herra puhemies! Viimeisen 20 vuoden aikana, jona aikana olen saanut toimia politiikassa, olen toiminut seutuhallituksen puheenjohtajana, maakuntahallituksen puheenjohtajana ja Lahden kaupunginvaltuuston puheenjohtajana enkä koskaan ole kokenut, että olisin näissä tehtävissä toiminut jotain vastaan vaan kaikkien puolesta. Kaikkia tarvitaan: seutuja tarvitaan, maakuntaa tarvitaan ja kaupunkeja tarvitaan.

Kuitenkin on hyvä muistaa, että kaupungit ovat kasvumoottoreita. Kiistatta kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on valtava merkitys Suomen kasvulle. Sen takia, edustaja Honkonen, on sinänsä ihan ymmärrettävää, että pormestari Vapaavuori ja niin sanottu C21 kokevat aitoa kipuilua siitä, mikä kaupunkien rooli tässä kasvussa on jatkossa. Joten ei pidä asettaa vastakkain, ei keinotekoisesti eikä tosiasiallisesti, tätä kuntien aluekehittämisen roolia. Toivon, että ministerit ja hallitus kiinnittävät erityisen huomion siihen, [Puhemies koputtaa] että kunnilla myös jatkossa on merkittävä rooli kasvussa ja kasvun tehossa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä ennen ministeriä tähän sopii hyvin edustaja Henriksson, 1 minuutti.

15.32 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kari puhui viisaasti. Näinhän se on, meitä kaikkia tarvitaan. Me tarvitsemme vahvoja kaupunkeja. Me tarvitsemme hyvää, elinvoimaista maaseutua. Me tarvitsemme seutukuntia, joissa voidaan hyvin. Ennen kaikkea me tarvitsemme kaikki ihmiset mukaan. Se minua nyt huolestuttaa tässä, kun katsotaan, mitä on tapahtumassa demokratialle, varsinkin nyt, kun mennään tähän hallituksen kaavailemaan maakuntauudistukseen, jossa me emme saa maakunnille kunnon itsehallintoa. Minä uskon, että meillä on niin viisaita päättäjiä ympäri Suomenmaata, että he myös olisivat oikein onnellisia, jos he saisivat päättää itse, minkälainen sairaalaverkosto on, mitä leikataan missäkin, minkälaisia päätöksiä tehdään juuri meidän maakunnassamme. Ihmiset eivät tykkää siitä, että heitä holhotaan ja että asioita keskitetään ja uskotaan, että se paras tieto on jossain ministeriössä Helsingissä. Ihmiset uskovat siihen, että he pystyvät itse tekemään päätöksiä omalla alueellaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Lintilä, mistä tahansa, kuitenkin 2 minuuttia. [Naurua]

15.33 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia näistä laajoista valtuuksista.

Kiitoksia keskustelusta, asiallisesta keskustelusta, rakentavasta. Kyllähän aluepolitiikka koskee ihan yhtä lailla pääkaupunkiseutua kuin maakuntien Suomea, koska elämisen ja yrittämisen edellytysten luominen on ainut vaihtoehto tai pohja kestävälle kansantaloudelle.

Meillä on läpi valtakunnan vahvuuksia, jotka perustuvat joko erityisosaamiseen tai luonnonvaroihin. On matkailua pohjoisessa, on biotaloutta Keski-Suomessa, on lääketeollisuutta esimerkiksi Kuopiossa. Meillä on maailmanluokan akkuklusteri, joka tulee Sotkamosta Harjavaltaan asti. Näitten hyödyntäminen on mielestäni se tärkein, koska sellainen politiikka, joka vahvimmin tukee koko Suomen itsellistä taloutta ja jalostusarvon nostoa, palvelee parhaiten myös alueitten kehittämistä.

Se, mikä täällä on tullut useaan kertaan esille, on osaava työvoima ja siihen liittyvät ongelmat. Se on ehdottomasti meidän talouskasvun pullonkaula, joka tulee ratkaista. Tämän hallituksen tavoite on työllisyysasteen nostaminen 72 prosenttiin, johon tämä hallitus tulee pääsemään. Seuraavan hallituksen tehtävä on nostaa se 75:een, mutta se vaatii sitä, että me ratkaisemme kaksi isoa ongelmaa: pääkaupunkiseudun, Uudenmaan alueen erittäin vaikean rakenteellisen työttömyysongelman ja myös alueellisen työllisyyden liian suuret erot. Nämä kaksi ongelmaa meidän pitää yhdessä pystyä ratkaisemaan, niin me pystymme seuraavalla kaudella siihen 75 prosenttiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja ministeri Leppä, samat sanat.

15.35 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ehkä yhteenvetona parasta antia tästä keskustelusta on se, että laidasta laitaan täällä on käytetty puheenvuoroja vastakkainasettelua vastaan. Juuri näin, yhdessä me tätä maata rakennamme. Laitanaan koko maa tarvitaan siihen hyvinvointiin ja talouskasvuun, työllisyyden kehittymiseen, hyvinvoinnin kehittymiseen, niin maaseutua, taajamia, kirkonkyliä kuin kaupunkejakin, se on ihan päivänselvä asia. Kun me haluamme biotaloutta kehittää, kun me haluamme turvata maailman puhtaimman ruuantuotannon jatkossakin, kun me haluamme pitää huolen meidän vesistöistämme, kun me haluamme tarjota uusia matkailuelämyksiä yhä vaativammille matkailijoille, tähän kaikkeen me tarvitsemme maaseutua, maaseudun elinvoimaa, sitä, että siellä on infra kunnossa, siellä on tietoliikennejärjestelmät ja infra kunnossa siltä osin, siellä on myös auttavat palvelut.

Myös tätä varten olen ja hallitus on asettanut tuon harvaan asutun maaseudun parlamentaarisen työryhmän, jonka puheenjohtaja täällä jo ansiokkaan puheenvuoron käyttikin. Sieltä on nyt jo tullut ensimmäisiä ehdotuksia ja ehdotelmia siitä, mitä se voisi olla, mitä me yhdessä tämän asian eteen tekisimme. Siinä on kiinnitetty huomiota muun muassa siihen, miten meidän kauppapalvelumme kehittyvät. Nuo pienet kaupat ovat nousseet yhä tärkeämpään rooliin monipuolisina palvelujen tarjoajina ja pisteinä siellä. Siksi meidän on yhdessä mietittävä, mitä tämän asian osalle tehdään, jotta tämä voidaan turvata, tai vaikkapa, mitä me voimme turvallisuuden osalta laajasti ottaen tehdä myös maaseudun ihmisten osalta. Siihen tulevat, edustaja Östman, myöskin sudet mukaan. Totta kai siellä pitää olla turvallista elää ja yrittää kaikelta osin, ja se pitää meidän turvata, oli se politiikan muoto sitten mikä tahansa, sen pitää olla ihan yksiselitteisen selvää.

Puhemies! Suomi elää parhaiten vain koko voimallaan, se on ihan päivänselvä asia. [Vasemmalta: Hyvä, Suomi!]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, olen vielä merkinnyt tähän keskusteluun seuraavat puheenvuorot. Katsotaan, josko nämä sitten riittäisivät, se aikaikkunakin alkaa olla kohtamiten täynnä. Edustaja Lindtman, sen jälkeen edustaja Kulmuni, edustaja Satonen, edustajat Mäkipää ja Honkonen, jotka ovat tämän aloitteen allekirjoittajia, ja sitten ministeri Vehviläinen, hän saa 2 minuuttia. Edustaja Tölli on tullut myöskin saliin, ehkä hän saa sitten vielä ennen ministeriä näköjään puheenvuoron. — Edustaja Lindtman, teillä minuutti.

15.38 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa on tullut selväksi myös se, että liikennepolitiikka liittyy aivan keskeisesti aluepolitiikkaan, myöskin kaupunkipolitiikkaan. Siihen tietysti liittyy paitsi tämä ilmastokysymys myös tämä kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma, jota hallitus on ajanut. Aluepolitiikassa ja erityisesti kaupunkipolitiikassa on tärkeätä, että hallituksen viestit ovat hyvin selkeitä, tiedetään mitä ollaan tekemässä.

Nyt hallitus esitteli, ministeri Berner esitteli, että ensi heinäkuun alusta jatkossa Suomessa tuetaan 400 eurolla jokaista sähköpyörän hankintaa, [Vasemmalta: Lausuma!] ja tämä julistettiin hyvin selkeästi. Tänään itse asiassa olemme juuri saaneet tiedon, että valtiovarainministeri Orpo on tyrmännyt tämän uuden avauksen. [Vasemmalta: Ai, ai!] Myös moni veropolitiikan asiantuntija on tätä arvostellut.

Mutta nyt kysymys: onko hallituksella yhteinen linja siitä, miten pyöräilyä edistetään kaupungeissa? Alue- ja kuntaministeri Vehviläinen, mikä on hallituksen linja: tuleeko tätä verotukea vai ei?

15.39 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluaisin laajentaa tätä perspektiiviä keskustelussa hieman kansainvälisempään suuntaan. Nimittäin muutama viikko sitten esimerkiksi yhteinen Nordregio-tutkimuslaitoksemme hylkäsi tutkimuksen Pohjoismaiden alueellisesta kilpailukyvystä. Valitettavasti Suomi oli kyllä häntäsijoilla pääkaupungin osalta — Helsinki löytyi sijalta 5, pääkaupunkien jumbo — ja 13 Suomen aluetta oli koko Pohjoismaiden jumbosijoilla. Kaikissa vertailumittareissa me olimme heikolla tolalla.

Jos ajattelee vielä laajemmin, niin esimerkiksi YK:n yhdyskuntarakenneohjelmissa, mihin ministeri Vehviläinenkin viittasi, on koko ajan korostettu sitä, miten merkittävää on tasapuolinen aluekehitys, koska ainoastaan sitä kautta voidaan estää populismin nousu. Jos miettii, mistä Donald Trump tai brexit veti kannatuksensa, niin vaikeilta rakennemuutosalueilta. Jos me nyt ajattelemme, mistä Suomi vetää omaa talouskasvuaan, se lähtee Lapin matkailusta, länsirannikon satamista ja teollisuudesta. Siksi on tärkeää, että ajatellaan Suomea kokonaisuutena. Kaupunkien, alueiden ja maaseudun, monenlaisten alueiden, täytyy pärjätä, ja se on meille tärkeä asia.

15.40 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä ovat monet puhuneet liikenteen merkityksestä, muun muassa edustaja Rinne, ja monet ovat myös kiitelleet tämän hallituksen panostuksia liikennehankkeisiin ja myöskin niitä tulevia ratkaisuja, mitä parlamentaarinen työryhmä esitti. Näen myös sen erittäin keskeisenä asiana tässä.

Koska olen valinnanvapauden kannattaja, niin toivon, että asia menisi juuri nimenomaan niin, että mahdollisimman moni suomalainen voisi itse valita, asuuko kaupungin keskustassa, sitä läheisellä maaseudulla vai pienessä kaupungissa. Ja jotta tämä valinta on aidosti mahdollinen, niin se on mahdollinen silloin, jos nämä liikenneyhteydet toimivat riittävän hyvin ja sujuvasti ja jos työmatkavähennys pidetään sellaisella tasolla, että ihmisillä on mahdollisuus käydä myös kauempaa — ja tässä toivon, että saadaan yhdessä torjuttua vihreitten esitykset työmatkavähennyksen heikentämiseksi.

Työllisyydestä sanoisin vielä lopuksi sen, että silloin kun kyse on pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien palveluista, niin sen pitää olla lähipalvelu. Se on Pirkanmaan kokeilunkin osoitus.

15.41 **Tapani Tölli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuosia sitten vanha esimieheni sanoi, että muistakaa: oma menestyminen tulee vain yhteisön menestymisen kautta. Julkinen keskustelu tästä teemasta on joskus häirinnyt, tämä vastakkainasettelu. Tulee mieleen se vanha satu ruumiinosista, jotka kiistelivät keskenään, että tarvitseeko pää muita ruumiinosia. Lopputulos oli se, että pää ei tule menestymään, jos muu kroppa ei ole kunnossa, ja sama se on meidän valtakunnassa: Menestyvä pääkaupunki tarvitsee menestyvän muun Suomen. Valtaosa tuotannosta tapahtuu muualla, ja täällä on keskushallinto ja pääkonttorit. On yhteinen etu, että meillä on menestyvä pääkaupunki, mutta ilman sitä, että meillä on toimiva vahva tuotanto muualla Suomessa, meillä ei ole myöskään vahvaa keskustaa. Täällä on keskushallinto ja pääkonttorit.

Mielenkiintoista, että tämä kohtaanto-ongelma työpaikoilla on yllättävissä paikoissa monien mielestä. Se on monesti haja-asutusalueilla, ja työpaikkojen lisääntymisen suurin kasvualue ei olekaan välttämättä Uudellamaalla, [Puhemies koputtaa] vaan se on Kainuussa, Lapissa, Länsi-Suomessa, Länsi-Pohjassa ja niin edelleen. Tätä täytyy tukea.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä ennen aloitteen tekijöitä edustaja Rinteellä on erittäin vakuuttava puheenvuoropyyntö. [Naurua] — Edustaja Rinne, teillä on puheenvuoro.

15.43 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, puhemies! Halusin vain tuohon edustaja Satosen puheenvuoroon selvennykseksi todeta, että totesin siitä, että tarvitaan metropolipolitiikkaa, kasvukeskuspolitiikkaa, me tarvitsemme toisen ja kolmannen kokoluokan kaupunkien, seutukaupunkien politiikkaa ja sitten maaseutupolitiikkaa, [Arto Satonen: Tästä ollaan samaa mieltä!] nämä kaikki yhteen nivottuna liikennepolitiikalla, infrastruktuuripolitiikalla, joka verkottautuu eurooppalaiseen TEN-T-verkostoon. [Arto Satonen: Tästäkin ollaan samaa mieltä!] Sitä kautta saadaan rakennettua semmoisia liikenneväyliä, jotka palvelevat elinkeinoelämää, työmatkaliikennettä ja matkailua. Näihin kaikkiin pitää satsata.

Me tarvitsemme myöskin selkeän elinkeinostrategian maakunnittain ja alueittain. Siellä on omia vahvuuksia, ja jokainen maakunta ei voi olla ict-maakunta, vaan tarvitaan niitten maakuntien omista vahvuuksista lähtien sitä elinkeinopolitiikan rakentamista, jolla voidaan sitä kasvua luoda niin paljon kuin on luotavissa sitä kasvua maakunnissa.

Mutta toistan vielä sen, mitä äsken sanoin: me tarvitsemme semmoista politiikkaa, jossa jokainen ihminen kokee olevansa mukana suomalaisessa yhteiskunnassa, [Arto Satonen:

Kyllä!] toivottu ihminen täällä ja saa [Puhemies koputtaa] säällisen toimeentulon. [Arto Satonen: Hyvä puheenvuoro!]

15.44 **Lea Mäkipää sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää kaikkia keskustelijoita. Tämä on ollut ihan hedelmällistä, ja tietysti saamme olla onnellisia kaikki, että kukaan ei puhunut tästä vastakkainasettelusta vaan jokainen toi omia näkökohtiaan. Uskon, että Suomen talous sitten kohisee tuolta pohjoisesta Ivalosta aina Hankoniemelle saakka.

Minä tosiaan olen vahva maaseudun puolustaja. Ymmärrän sen, että meillä ei voi olla kaikkia palveluita, mitä esimerkiksi Helsingissä on, mutta kyllä näin kuntapäättäjänäkin mietitään, mitenkä saadaan sitä erilaista elinkeinorakennetta ja ennen kaikkea myös sitä vientituottoa. Siitähän ne kunnat vaurastuvat myös tällä työllä.

Samoin koulutus ei ole tietysti niin monipuolista kuin on täällä kaupunkiseudulla, emmekä me kaikkea tarvitsekaan. Maalla on monta kertaa turvallista elää, siellä on puhtautta, rauhallisuutta, meillä on yhteisöllisyyttä, me pidämme toisistamme huolta, mutta tämä keskustelu varmaan vie eteenpäin, [Puhemies koputtaa] eli meidän pitää katsoa maata tasapuolisesti tästä eteenkinpäin.

15.45 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun täällä on tullut tämä maakuntavaaliasia esille, niin tämän täällä viljellyn logiikan mukaanhan meitä keskuskaupunkien ulkopuolisia kansanedustajia ei olisi valittu tänne yhtäkään, jos tämä logiikka, mikä täällä on tullut esille, pitäisi paikkansa.

Ja mitä tulee tähän vastakkainasetteluun, niin esitin tuossa puheenvuorossani tällaista hallitus- ja oppositiorajat ylittävää pitkää sopimusta. Olisin siihen toivonut muun muassa teiltä, SDP ja RKP, vastaukset, kannatatteko tällaista sopimuksellisuutta, koska nimenomaan tätä sopimuksellisuutta ja vastakkainasettelun lieventämistä tarvitaan.

Olin erittäin iloinen siitä, että ministeri Vehviläinen omassa puheenvuorossaan nosti esille tämän Varsinais-Suomen siltasopimuksen ja sen menettelytavan tai toimintatavan laajentamisen aluepolitiikan keinoksi myös muualle Suomeen. Mielestäni seutukuntien ja maakuntien ja valtion välillä voitaisiin tehdä tällaisia sopimuksia, joissa sitten haettaisiin niitä ratkaisuja liikenteen, koulutuksen ja vaikkapa asuntopolitiikan ongelmiin, mitä näillä eri alueilla on. Mielestäni tällaista sopimuksellista menettelytapaa kyllä suomalainen aluekehitys ja aluepolitiikka tarvitsevat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt ministeri. Josko minuutissa hyvä, mutta 2 minuuttia sallitaan.

15.46 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin minä totean sen, että tämä keskustelu on ollut minusta hedelmällistä ja täällä on haettu yhteistä näkemystä. Ja sen haluan todeta, että kun meillä on tälläkin viikolla käsissä nämä uudet talouden ja työllisyyden luvut, niin sen pitää myös antaa meille uskoa siihen, että me voimme kehittää koko maata, ja meidän pitää myös luottaa siihen, että meillä on semmoista osaamista, josta syntyy työpaikkoja ja hyvinvointia tähän maahan.

Minä ajattelen sillä tavalla, kun tässä tulivat nämä suurten kaupunkienkin investointipaineet esille, että on todella tärkeätä, että jokaisessa kunnassa ja kaupungissa katsotaan sitä maailmaa vuoden 2020 jälkeen. Mutta sitten minä haluan todeta sen, että jokainen meistä

ymmärtää sen, että se sote-kustannusten paine siirtyy maakunnille eikä jää enää sinne kunnille. Nyt kun viime viikolla Maakuntien tilakeskus laittoi julki tämän, miten paljon meillä on tulossa sote-investointeja, niin meillä on noin 5 miljardin euron edestä lähivuosille investointeja. Niihin laitetaan nyt sitten kyllä valtion rahaa. Meidän pitää laittaa myös tämä meidän sote-infra kuntoon.

Sitten haluan korostaa sitä, että kunnilla ja kaupungeilla on ihan valtava merkitys tulevaisuudessa ja jatkossa tämän hyvinvoinnin ja kasvun luomisessa ja elinvoiman luomisessa. Se on minulle tärkeä asia. Minä tiedän, että kun kunnilla ja kaupungeilla on välineitä, niillä on verotusoikeus, yleinen toimiala, niin ne myös siihen kykenevät.

Minusta ehkä paras listaus tässä keskustelussa tuli kyllä edustaja Ihalaiselta. Te pystyitte jo katsomaan eteenpäin siitä, mitä siellä yksittäisessä maakunnassa tarvitaan, jotta se maakunta voi menestyä.

Ja aivan lopuksi haluan todeta siihen, kun tässä samaan aikaan juuri olisi pitänyt minunkin olla siellä Helsinki Symposiumissa, että kyllä minä tietysti joudun priorisoimaan ja haluan priorisoida eduskunnan keskustelua. Minun luottamukseni on eduskunnan varassa, ja jos puhemiesneuvosto päättää, että täällä on keskustelu tähän aikaan tällaisesta aiheesta ja minulla on tässä puheenvuoro, niin minä tulen silloin eduskunnan keskusteluun. Mutta minusta on ihan selvä asia, että pitää käydä tämmöistä [Puhemies koputtaa] räväkkää ja hyvää vuoropuhelua ja keskustelua kaikilla foorumeilla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Totean tähän, että ajankohdan päätti puhemiesneuvosto ja puheenvuoron käyttäjän taisi päättää valtioneuvosto.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinjalostustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 20/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2018 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 4/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 10/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle kolmiulotteisia kiinteistöjä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 205/2017 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 5/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 5/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.50 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys kolmiulotteisista kiinteistöistä ei ole mikään aprilliuutinen, vaan ihan oikeasti tällä edistetään mahdollisuuksia kiinteistöjen monipuoliseen käyttämiseen. Tähän astihan maankäyttö- ja rakennuslaissa, kiinteistönmuodostamislaissa ja kiinteistörekisterilaissa on käsitelty vain kaksiulotteisen tason kiinteistöjä, mutta nyt kun valtavia rakennuskomplekseja luodaan maahan, on sitten menty sellaiseen lainsäädäntöön — se lakimuutos on valmisteltu, ja tässä on sitten mietintö — jonka mukaan nimenomaan voidaan muodostaa kiinteistö sillä keinoin, että se on myös kolmiulotteisesti jaettavissa eri kiinteistöiksi. Tämähän helpottaa kiinteistöjen käyttöä sillä keinoin, aivan kuten tässä mietinnössä lukee, että pystytään sama kiinteistö jakamaan eri kiinteistöihin, vaikka se on yhtä ja samaa rakennusta. Se helpottaa rakennuksen hallinnointia. Voi kuvitella vaikka tilanteen, että samassa kiinteistössä toimii vaikka kymmenen eri toimijaa ja ne ovat itsenäisiä toimijoita kaikki, ja on paljon helpompi hallinnoida sellaista kiinteistöä, koko valtavaa kompleksia, kun jokainen oma kiinteistön osa on itsenäinen toimija, itsenäinen oikeuskohde, joka voidaan vaikka myydä helposti pois ilman että siinä syntyy mitään juridisia ongelmia. Tämä on tätä nykyajan maailmaa, mutta sen mukaan meidän pitää myös lainsäädäntöä kehittää.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 205/2017 vp sisältyvien 1.-4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusten tarjoamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2017 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 2/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 2/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.52 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Talousvaliokunta mietinnössään korostaa sitä, että tämä lakiesityshän koskee ja tässä hallituksen esityksessä on kysymys nimenomaan vakuutusten tarjoamisesta, niistä henkilöistä, jotka tekevät vakuutuksista tarjouksia ja edustavat näin ollen vakuutuksenantajia. On syytä muistaa se, että lain uudistaminen ja parantaminen ovat lähteneet siitä, että vakuutustoiminta on erittäin kansainvälistä toimintaa ja siellä toimii erilaisia vakuutusmeklareita, ja tällä uudella lainsäädännöllä on nimenomaan luotu ne toimintaehdot, millä vakuutuksen antamista eri välittäjien kautta hoidetaan.

Tavallaan tämä muistuttaa kiinteistönvälittäjistä annettua lakia. Sielläkin vaaditaan asianomaiselta toimijalta erinomaista huolellisuutta ja ennen kaikkea ammattitaitoa. Vakuudeksi ammattitaidon kannalta nämä vakuutusedustajat ja sivutoimiset vakuutusedustajat on rekisteröitävä Finanssivalvonnan ylläpitämään vakuutuksenantajarekisteriin. Tässä rekisteröinnin edellytyksenä on muun muassa se, että on riittävä ammattipätevyys ja ennen kaikkea hyvä maine. Elikkä tällä rekisteröintimenettelyllä varmistetaan se, että vakuutuksenantajat ja vakuutusmeklarit ovat ammattimaisesti [Puhemies koputtaa] työtään tekeviä, hyvämaineisia ammattilaisia, aivan kuten kiinteistönvälittäjätkin omalla toimialallaan ovat.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 172/2017 vp sisältyvien 1.-12. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 13. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2018 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 2/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 22.3.2018 pidettävään täysistuntoon.

13. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 22.3.2018 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.54.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen